



ÖRKELLJUNGA  
KOMMUN

# Lupp 2018

Högstadië- och gymnasieelever i Örkelljunga kommun tillfrågades hösten 2018 om hur det är att vara ung i kommunen och hur de mår. Sammanlagt 370 skolungdomar mellan 13-19 år besvarade enkäten.

## **Författare**

Li Merander, folkhälsoutvecklare  
Mattias Persson, föreningsutvecklare

## Innehållsförteckning

Förord.....	3
Sammanfattning.....	4
Vad är Lupp?.....	4
Hur genomfördes Lupp?.....	5
Redovisning av enkäten.....	5
Grundfakta.....	6
Hälsa.....	7
Allmänt.....	7
Skillnader mellan tjejer och killar .....	7
Matvanor .....	11
Motion .....	12
Alkohol, narkotika, tobak.....	13
Fritid.....	15
Allmänt.....	15
Skillnader mellan tjejer och killar .....	15
Vad gör ungdomarna på fritiden?.....	16
Var träffas ungdomarna? .....	17
Skola.....	18
Allmänt.....	18
Skillnader mellan tjejer och killar .....	18
Stora skillnader mellan högstadiet och gymnasiet .....	18
Trygghet .....	23
Allmänt.....	23
Skillnader mellan tjejer och killar .....	23
Mobbing, utfrysning och trakasserier.....	25
Politik .....	26
Allmänt.....	26
Skillnader mellan tjejer och killar .....	26
Arbete .....	29
Allmänt.....	29
Skillnader mellan tjejer och killar .....	29
Framtidstro .....	30
Allmänt.....	30
Skillnader mellan tjejer och killar .....	30
Citat från fritextsvaren.....	31

## Förord

Lokal uppföljning av ungdomspolitiken (Lupp) innehåller frågor om ungas syn på fritid, skola, inflytande, politik, hälsa, trygghet, framtid och arbete. Det är första gången enkäten genomförts i Örkelljunga kommun och under 2018 var det totalt 49 kommuner i Sverige som genomförde enkäten för åldersintervallet 13-16 år och 41 kommuner som genomförde enkäten för åldersintervallet 16-19 år. 2018 var Örkelljunga den enda skånska kommunen som deltog.

Redan 2015 fick Kultur- och fritidsförvaltningen i uppdrag av Kultur- och fritidsnämnden att genomföra en undersökning om ungdomars föreningsvanor. Under 2016 när Örkelljunga kommun anställde en föreningsutvecklare fanns det möjlighet att börja planera arbetet.

Ganska tidigt kom vi fram till att vi behövde göra en mer omfattande undersökning som inkluderar mer än bara fritidsvanor. Efter förvaltningsövergripande diskussioner beslutades att Lupp var den mest ändamålsenliga enkätundersökningen.

I denna rapport presenteras en övergripande bild av resultatet samt specifik fakta för de områden som på något sätt behöver belysas extra. Det går att gå ännu djupare i analysen och titta på hur specifika indikatorer samvarierar med andra men för det krävs erforderliga personalresurser. Vi har även kopplat resultatet från Lupp med Folkhälsorapport Barn och Unga i Skåne (F BoU) som genomförts 2012 och 2016 för att hitta likheter och skillnader och även här är det möjligt att göra djupare analyser.

Det är som sagt första gången som Lupp genomförts i Örkelljunga och det är naturligtvis viktigt att genomföra undersökningen igen, för att kunna följa upp och se tendenser över tid. Undersökningen är kostnadsfri men det krävs betydande administrativa resurser för att genomföra den och inte minst för att analysera resultaten.

Vi vill tacka skolorna och rektorerna för ett gott samarbete och även rikta ett stort tack till alla ungdomar som tog sig tid att svara på frågorna.

Vi som ansvarat för planering och genomförande är:

Li Merander, folkhälsoutvecklare  
Mattias Persson, föreningsutvecklare

## Sammanfattning

Generellt sett så mår killarna i Örskelljunga bättre än tjejerna, det är särskilt tjejerna i högstadiet som mår dåligt eller är missnöjda med livet i helhet. Stress är det vanligaste besväret. Tobaksbruket har minskat. Frukost är det vanligaste målet att skippa men många låter även bli att äta lunch. De flesta ungdomar tränar flera gånger i veckan.

De populäraste fritidsaktiviteterna är att träna/idrotta och att vara ute i naturen, många killar väljer även att spela dataspel, det är dock fler än hälften av ungdomarna som inte hittat något de är intresserade av att göra. På fritiden träffas de oftast hemma hos varandra.

Gymnasieeleverna är mer nöjda med sin skola än högstadieeleverna, skolmaten lämnade mest att önska. Båda grupper vill kunna påverka mer i skolan än de får idag. Våldigt många högstadielever svarade att de utsatts för mobbing, utfrysning och trakasserier och att det främst skett på skolan. Många elever har utsatts för stöld och hot, i gymnasiet är det särskilt killarna som svarat det samtidigt som de känner sig tryggare än tjejerna rent generellt.

Många ungdomar vet inte vem de ska vända sig till för att kunna påverka något i kommunen, de är dock överens om att skolan är något som politikerna borde lägga resurser på.

Efter gymnasiet tänker de flesta läsa vidare, många tjejer vill ut och resa men tror att de istället kommer att jobba i kommunen eller närliggande kommun. Fler än hälften av ungdomarna önskade att de hade ett extrajobb och många vill starta eget företag.

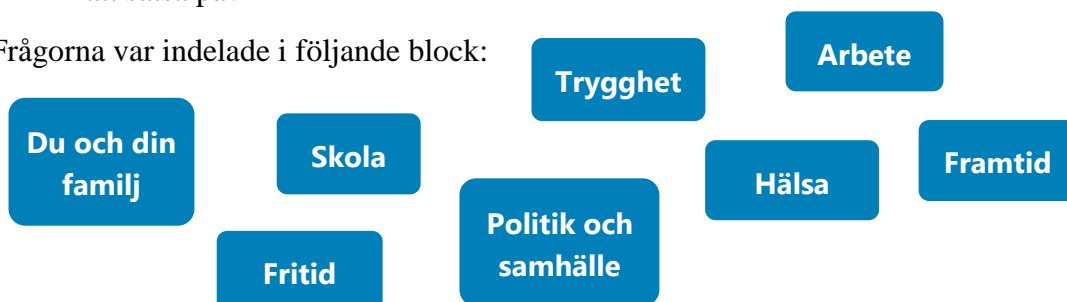
## Vad är Lupp?

Lupp står för Lokal uppföljning av ungdomspolitik. Det är en enkätundersökning som tagits fram av Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor (MUCF). Genom Lupp kan kommuner samla in kunskap om hur ungdomar upplever sin tillvaro. Lupp kan användas och riktas till ungdomar i olika åldrar mellan 13 år till 25 år. I Örskelljunga har vi valt att under 2018 genomföra undersökningen för ungdomar som går på högstadiet samt de ungdomar som går på gymnasiet i kommunen.

Lupp innehåller femtio större frågor, en del med underfrågor. Varje kommun kunde lägga till tre stycken egna frågor. I Örskelljunga var dessa:

- Har du någon du kan prata med om det du tycker är viktigt eller när du behöver stöd?
- Om du på förra frågan (om hälsobesvär) svarade att du minst någon gång i månaden har något av dessa besvär, vad tänker du själv att besvären hänger samman med?
- Tänk dig att du är politiker och bestämmer i den kommun där du bor. Vad är viktigast att satsa på?

Frågorna var indelade i följande block:



## Hur genomfördes Lupp?

Lupp genomfördes i Örkelljunga under oktober och november 2018. Ansvariga för enkätundersökningen kontaktade rektorerna och tid avsattes för varje klass att genomföra undersökningen under lektionstid. Ansvariga var ute och presenterade Lupp för varje klass och närvarade under hela undersökningen. Vi var noga med att informera om att enkäten är frivillig och helt anonym. Skolorna hade inför detta informerat elever och vårdnadshavare om att Lupp skulle genomföras.

Enkäten genomfördes på Utbildningscentrum, Kungsskolan samt Solängskolan. Samtliga elever från årskurs 7 och uppåt erbjöds att besvara enkäten och det inkom 370 svar. Svarsfrekvensen på högstadiet var drygt 76 % medan svarsfrekvensen på Utbildningscentrum var drygt 66 %. Det är värt att notera att ungdomar som går i gymnasiet i andra kommuner än Örkelljunga inte har deltagit i enkäten och att skillnader mellan resultaten för högstadieelever och gymnasieelever till viss del kan bero på detta.

## Redovisning av enkäten

I ett led att arbeta för ett mer jämställt samhälle skall statistik redovisas könsuppdelad så att eventuella skillnader i hälsa och välmående mellan könen synliggörs och därmed kan åtgärdas. I enkäten kunde eleverna svara vad de tyckte stämde bäst in på dem: tjej, kille respektive annan könstillhörighet.

Då endast ett fåtal elever valde att svara annan könstillhörighet kan dessa ej redovisas som grupp då det är för utelämnande för individerna. Resultatet redovisas i denna rapport därför endast uppdelat i tjej respektive kille. De nationella resultaten visar att individer som angett annan könstillhörighet generellt mår sämre än de som definierat sig som tjej eller kille, detta stämmer överens med resultat från andra undersökningar både regionalt och nationellt.

Resultatet från Lupp-undersökningen har jämförts både med nationella siffror för Lupp och med Folkhälsoundersökningen Barn och Unga i Skåne (F BoU). De nationella jämförelserna gäller genomsnittresultatet för de kommuner som genomförde Lupp under år 2018. Jämförelser med genomsnittet för Skåne gäller för F BoU som genomfördes 2012 och 2016, samtliga skånska kommuner deltog. F BoU 2016 besvarades i Örkelljunga av totalt 190 elever fördelat på årskurs 6 (åk 6) och 9 (åk 9) samt årskurs 2 i gymnasiet (gy 2).

De flesta diagrammen i denna rapport redovisar resultaten på en skala på 100 % men vissa av diagrammen har, för att vara mer lättlästa, endast en skala på 25 % eller 50 %. Tjejernas resultat presenteras i mörkgrönt och killarnas i lila, de nationella siffrorna anges antingen i ljusare staplar eller av en streckad linje. Några diagram redovisar både åldersgrupper och kön samtidigt och då är diagrammen i gråskala. På vissa frågor kunde ungdomarna skriva fritextsvar, dessa redovisas framförallt i sammanfattande form men även enskilda citat lyfts fram.

Det övergripande resultatet av Lupp redovisas först för kommunstyrelsens arbetsutskott och därefter har nämnderna och verksamheterna möjlighet att både ta del av det övergripande resultatet samt av mer ingående redogörelse av delresultat. Det statistiska underlaget möjliggör analys av eventuella samband men det är inte möjligt att redovisa samtliga samband i en rapport.

## Grundfakta

De flesta som besvarat enkäten bor i Örkelljunga tätort. Majoriteten är födda i Sverige, har föräldrar som arbetar och är inte oroliga för sina föräldrars ekonomi. De allra flesta definierar sig som tjej eller kille samt som heterosexuell.

**Många tjejer i högstadiet är missnöjda med livet i helhet**

Generellt sett är killarna i högstadiet mer nöjda än tjejerna med olika aspekter i livet: skolan, kompisar, familjen, pengar, fritid och livet i helhet. Högstadieleverna ligger dock lägre än nationellt i alla aspekter utom fritid. I gymnasiet är tjejerna mer nöjda än killarna i samtliga kategorier men killarna ligger lägre än nationellt. Generellt sett har ungdomarna i Örkelljunga svarat lägre än genomsnittet på alla aspekter utom fritid.

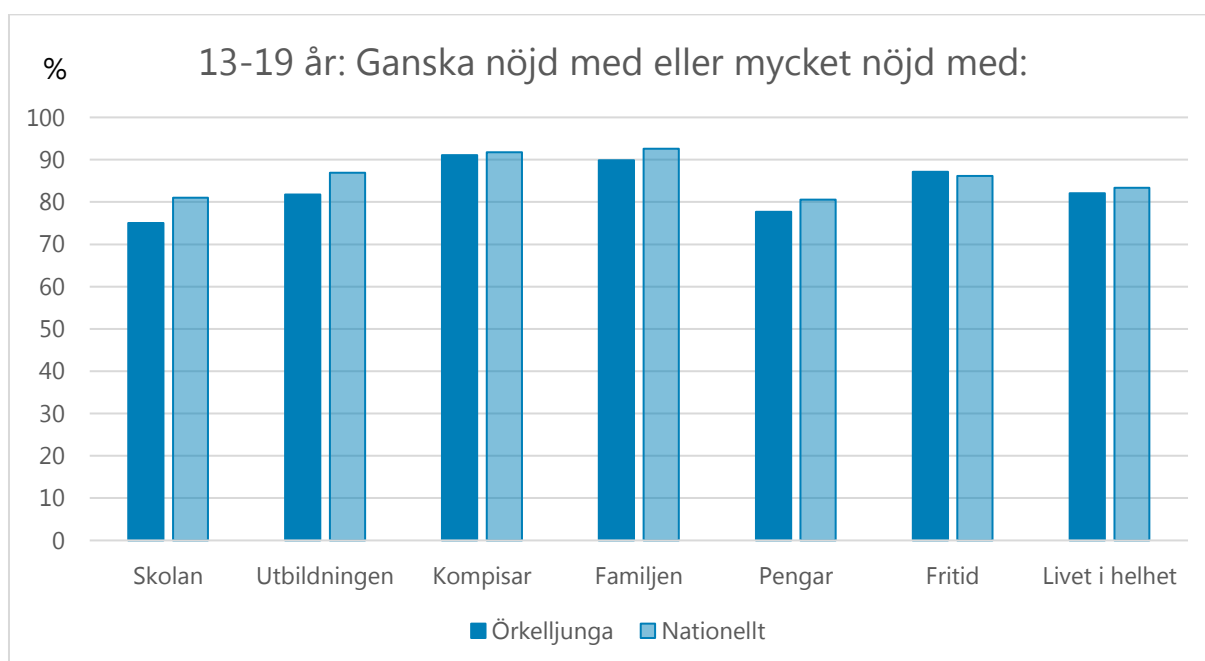


Diagram 1: Lupp 13-19 år, Örkelljunga – Nationellt (fråga A9) Observera att endast gymnasieeleverna tillfrågades om utbildning.

Ett antal elever har svarat att de är ganska missnöjda eller mycket missnöjda med olika aspekter i livet. I gymnasiet är killarna i större utsträckning missnöjda med de olika aspekterna i livet än vad tjejerna är. I högstadiet är runt 10 % av eleverna mycket missnöjda med skolan. Många tjejer i högstadiet har svarat att de är ganska missnöjda (18,5 %) eller mycket missnöjda (12,6 %) med livet i helhet, för killarna i högstadiet var det totalt 11,6 % som var missnöjda. I gymnasiet var det färre som var missnöjda med livet i helhet.

## Hälsa

### Allmänt

De flesta ungdomar svarade ”mycket bra” eller ”ganska bra” på frågan ”Hur bedömer du din hälsa de senaste sex månaderna?” Det gäller både för högstadiet och för gymnasiet. De fick även svara på hur ofta de upplevde olika fysiska och psykiska besvär och många svarade att de ofta är stressade, detta redogörs för senare i texten.

**Tjejerna  
mår sämre  
än killarna**

Ungdomarnas svar gällande matvanor, motion samt alkohol, narkotika och tobak redovisas med separata diagram på sidorna 11-14.

### Skillnader mellan tjejer och killar

Det finns, som framgår från diagrammen på nästa sida, tydliga skillnader mellan könen. Tjejernas svar indikerar på att de mår allmänt sämre än killarna. På högstadiet var det nästan var fjärde tjej som svarade att hon mår ”mycket dåligt” eller ”ganska dåligt”. Även i en nationell jämförelse är det avsevärt fler tjejer i Örkelljunga som svarat att de mår dåligt. Redan i folkhälsorapporten 2016 framgick det att tjejerna på högstadiet i Örkelljunga mådde sämre än genomsnittet.

På gymnasiet är det mindre skillnad mellan könen och tjejerna mår inte bara bättre än de i högstadiet utan även bättre än genomsnittet för Lupp-undersökningen.

Killarna i Örkelljunga mår bättre än genomsnittet i båda åldersintervallen och det syns i såväl Lupp som i folkhälsorapporten. Killarna i Örkelljunga bedömer sin generella hälsa högre än nationellt trots att de upplever fler fysiska och psykiska besvär än genomsnittet.

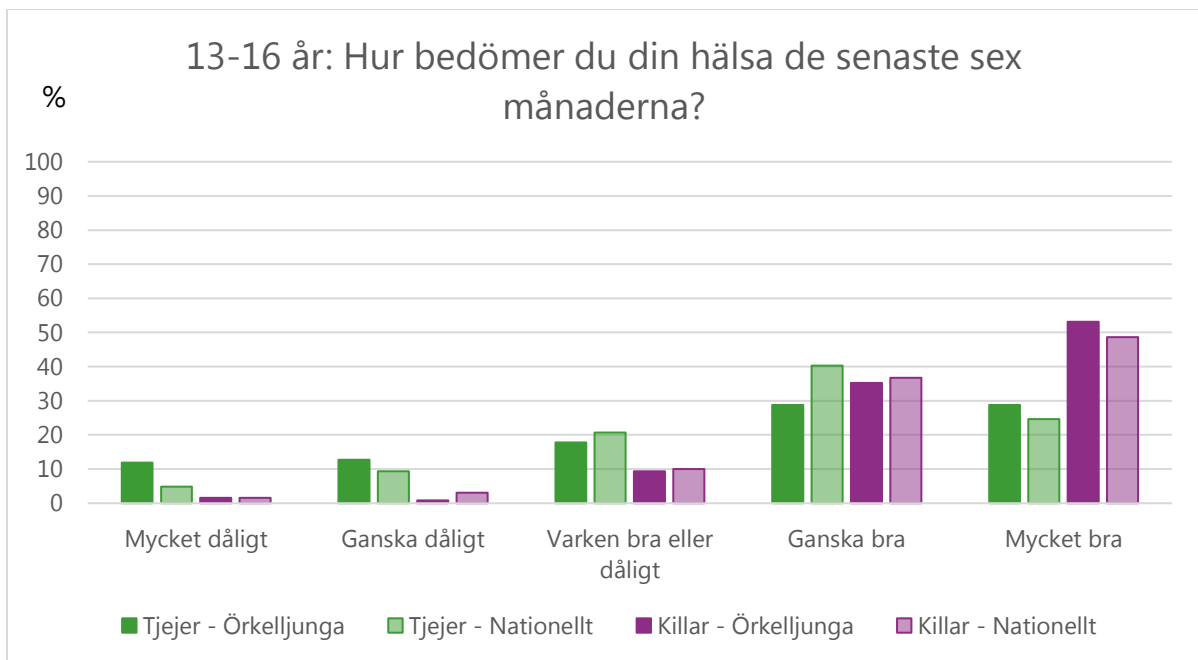


Diagram 2: Lupp 13-16 år, Örkelljunga – Nationellt (fråga F1)

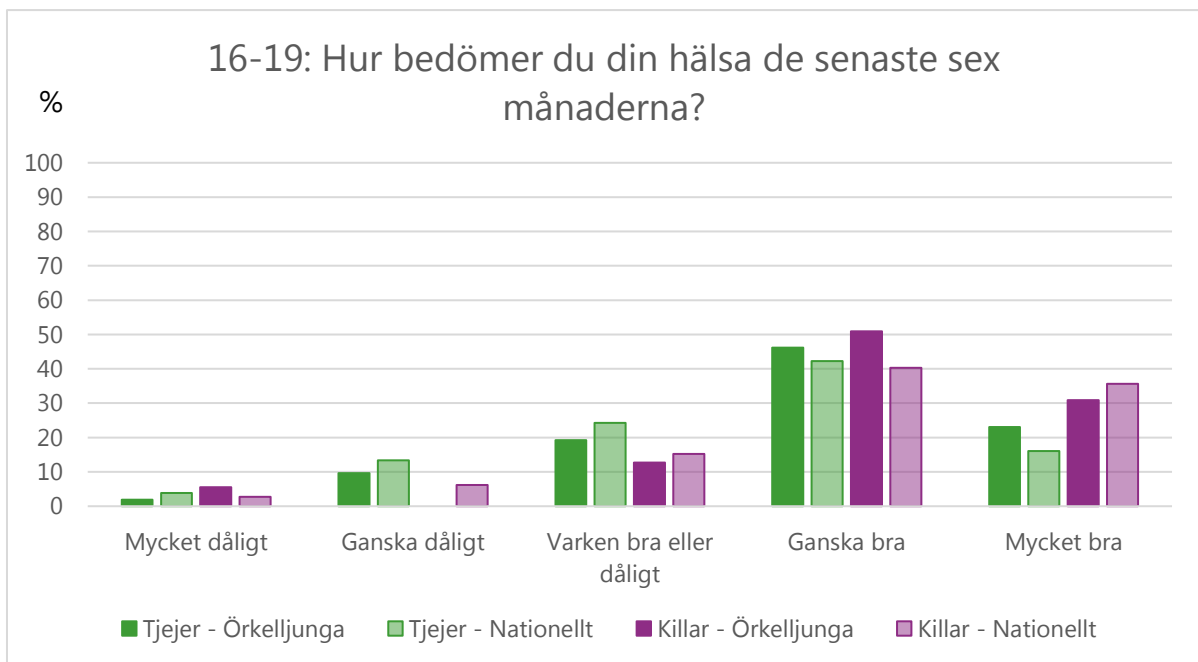


Diagram 3: Lupp 16-19 år, Örkelljunga – Nationellt (fråga F1)



På frågan om hur ofta de haft olika fysiska och psykiska besvär de senaste sex månaderna är det också skillnad mellan tjejernas och killarnas svar. Tjejerna svarade i större utsträckning att de känner sig nedstämda, i synnerhet på högstadiet. Mer än hälften av tjejerna på högstadiet känner sig nedstämda oftare än en gång i veckan och nästan en fjärdedel svarade att de känner sig nedstämda i stort sett varje dag.

**Mer än hälften av tjejerna på högstadiet känner sig nedstämda flera gånger i veckan**

Bland killarna på högstadiet var det få som uppgav att de är nedstämda. Det är stora skillnader mellan tjejer och killar, denna skillnad kunde ses redan i folkhälsorapporten 2016.

Tjejerna känner sig även mer stressade, det var nästan 60 % som svarade att de kände sig stressade i stort sett varje dag eller flera gånger per vecka. Bland killarna var siffrorna betydligt lägre.

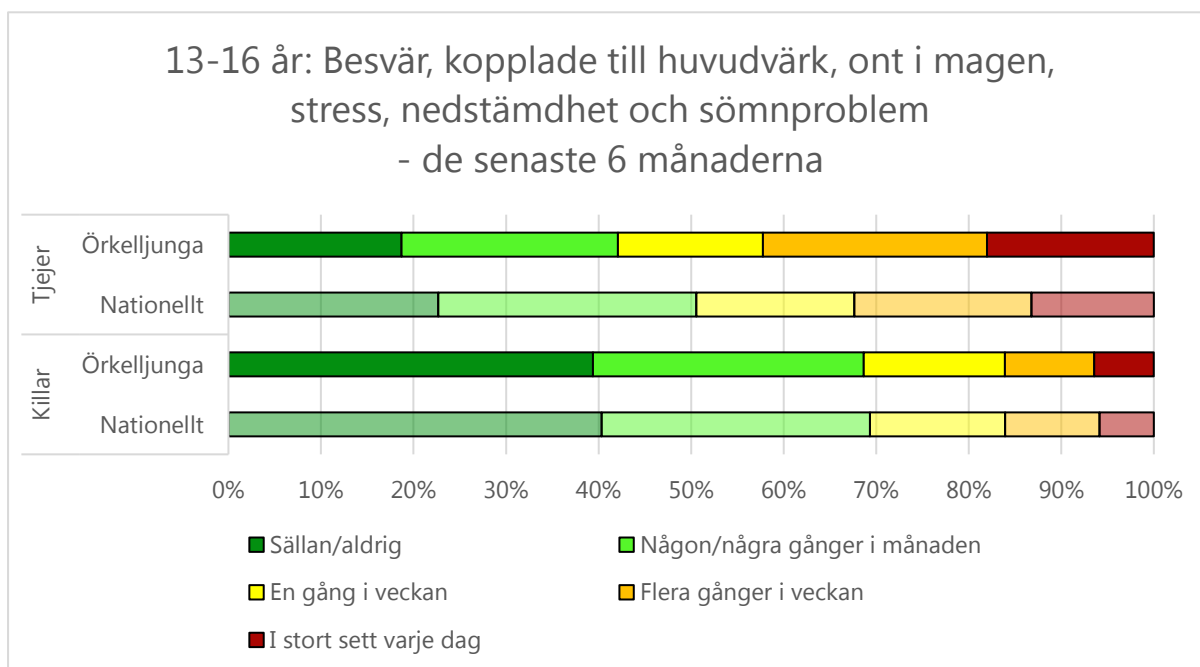


Diagram 4: Lupp 13-16 år, Örkelljunga – Nationellt (fråga F2)

Jämfört med folkhälsorapporten så har andelen tjejer som upplever ovanstående besvär ökat betydligt. Tjejer som svarade att de hade ont i magen eller kände sig nedstämda oftare än en gång i veckan låg ca 6 % högre i Lupp-undersökningen. De som hade svårt att somna låg 14 % över och de som kände sig stressade låg hela 20 % över.

På gymnasiet är skillnaden mellan könen något mindre när det gäller fysiska och psykiska besvär, tjejerna i Örkelljunga mår till och med bättre än i övriga Sverige.

Dock är det fortfarande många som är stressade. De flesta kopplar besvären till skolarbetet och här är det ganska likt mellan könen. Även folkhälsorapporten visade att många är stressade av just skolarbetet.

En hög andel killar i gymnasiet som svarade att de känner sig nedstämda och dessa killar har även angett att de i lägre grad är nöjda med skola, ekonomi, kompisar och livet i helhet.

**De flesta tjejerna på gymnasiet känner sig stressade minst en gång i veckan, en fjärdedel upplever stress varje dag**

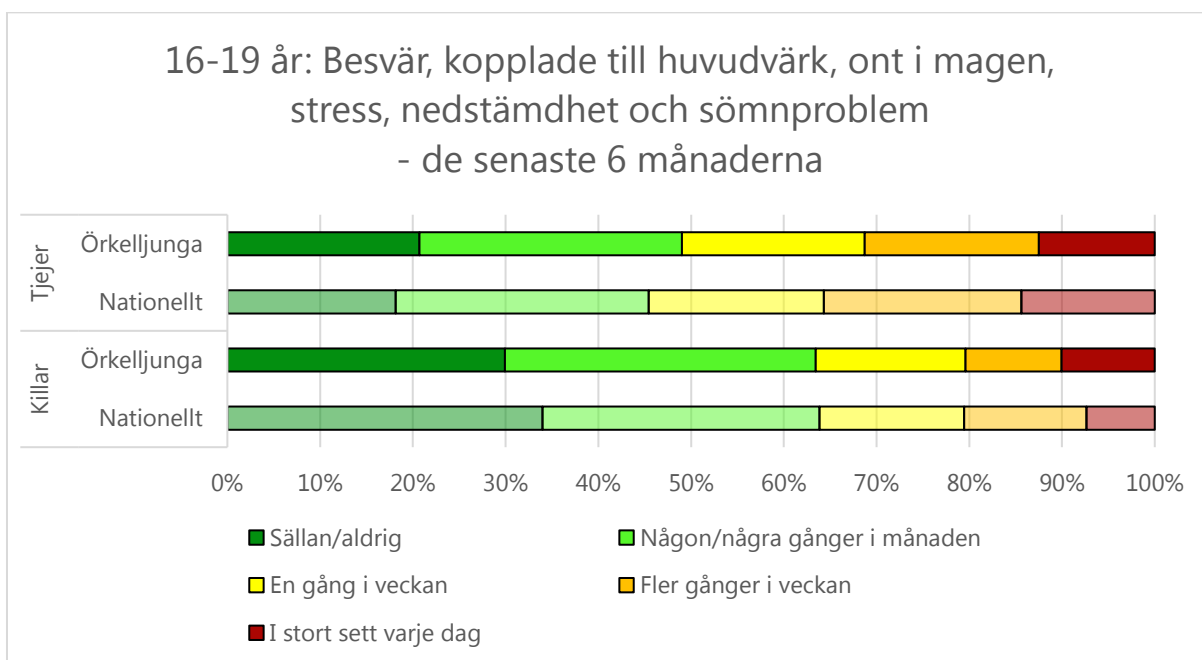


Diagram 5: Lupp 16-19 år, Örkelljunga – Nationellt (fråga F2)

Jämfört med folkhälsorapporten så har andelen tjejer som upplever ovanstående besvär överlag minskat betydligt, andelen som har svårt för att somna eller har huvudvärk har halverats och de som känner sig nedstämda har minskat med en tredjedel. Däremot har andelen som känner sig stressade ökat betydligt och ligger nästan 20 % högre i Lupp än i folkhälsorapporten.

## Matvanor

På frågan ”Hur ofta hoppar du över dessa måltider?” kan det konstateras att många hoppar över måltider, både tjejer och killar. Det gäller framför allt frukosten, som nästan hälften av killarna i gymnasiet hoppar över flera gånger i veckan.

**Många hoppar över måltider, särskilt frukosten**

Folkhälsorapporten visade att färre högstadiееlever i Örkelljunga åt frukost varje dag än genomsnittet för Skåne, det var endast en tredjedel av tjejerna i åk 9 som åt daglig frukost. I Lupp var det framförallt killarna i gymnasiet som valde bort frukost och de gjorde så i större utsträckning än nationellt.

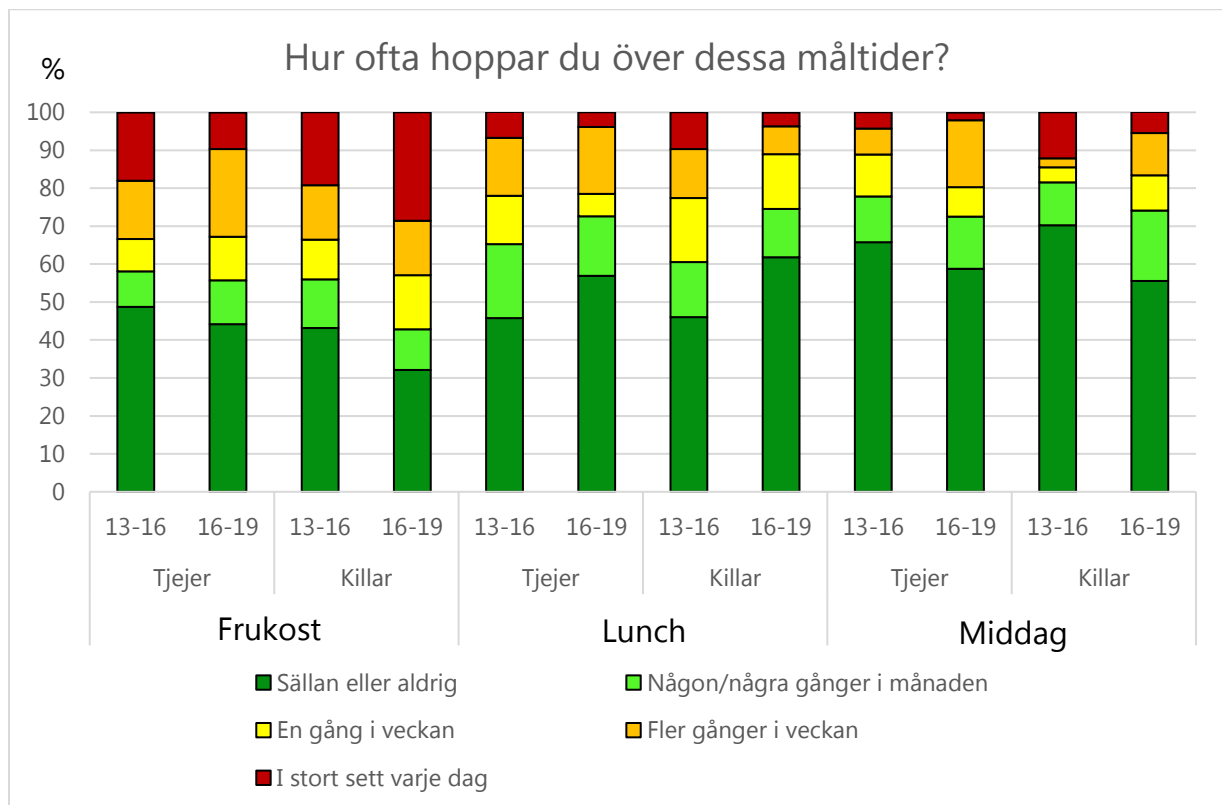


Diagram 6: Lupp 13-19 år, Örkelljunga (fråga F3)

## Motion

På frågan ”Hur ofta tränar du så att du blir andfådd eller svettas?” kan det konstateras att många rör på sig flera gånger per vecka. Det är bättre än nationella siffror. Frågan ställdes så att eleverna bara skulle uppge vad de gör på fritiden, idrottslektioner i skolan räknades inte in.

Generellt sett rör sig tjejer mindre än killar och framför allt på högstadiet är det dubbelt så många tjejer än killar som uppger att de rör sig sällan eller aldrig. Även folkhälsorapporten visade att killarna i Örkelljunga rör sig mer än vad tjejerna gör.

**Hälften av tjejerna och två tredjedelar av killarna rör på sig regelbundet, det är fler än nationellt**

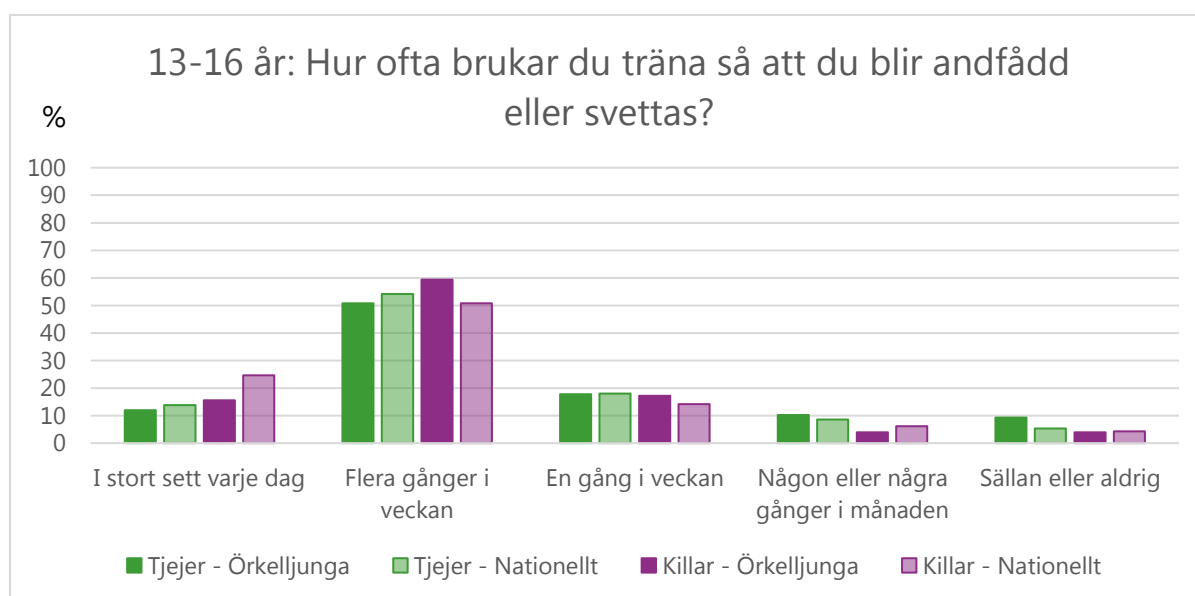


Diagram 7: Lupp 13-16 år, Örkelljunga – Nationellt (fråga F4)

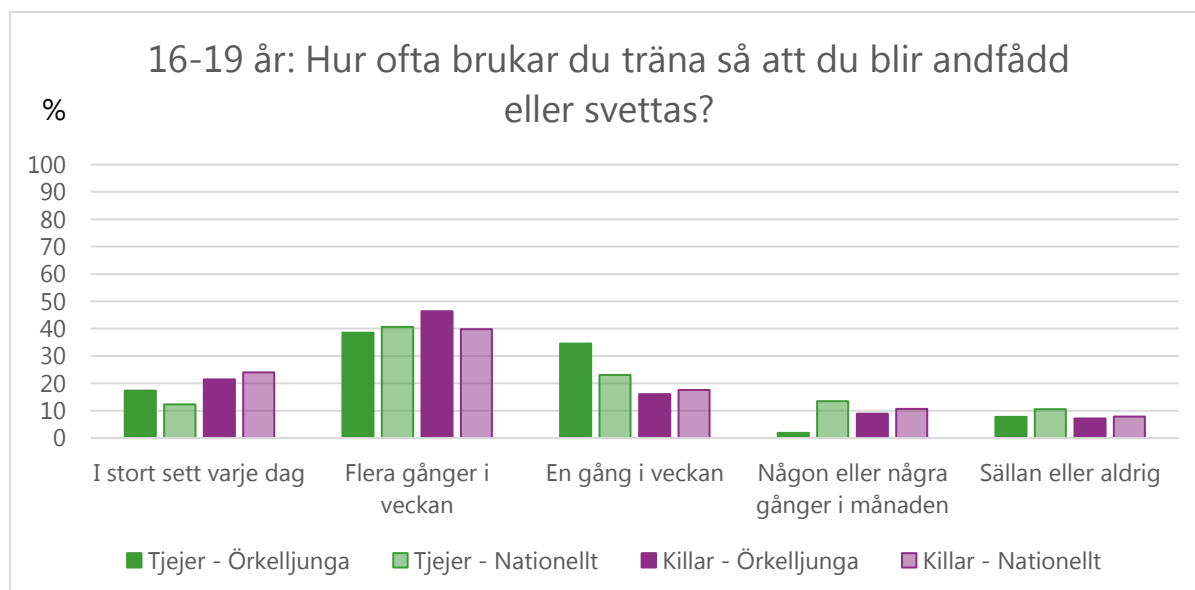


Diagram 8: Lupp 16-19 år, Örkelljunga – Nationellt (fråga F4)

## Alkohol, narkotika, tobak

De flesta ungdomar, både på högskolan och gymnasiet svarade att de sällan eller aldrig röker eller snusar. Det har skett en betydande minskning av rökandet jämfört med folkhälsoberättelsen 2016 där gymnasieungdomarna i Örskelljunga låg avsevärt högre när det gäller användning av tobak jämfört med andra kommuner i Skåne. I folkhälsoberättelsen kunde det utläsas en minskning av rökandet från 2012 till 2016 generellt i Skåne medan det under samma tid var en ökning i Örskelljunga. Det är möjligt att det skett en fördröjning av attitydförändring i Örskelljunga och att det är först nu som minskningen är mätbar här. För att få tydligare besked krävs en närmare analys i samverkan med eleverna själva. Även andelen gymnasieelever som snusar har minskat över tid.

**Rökning  
har  
minskat.**

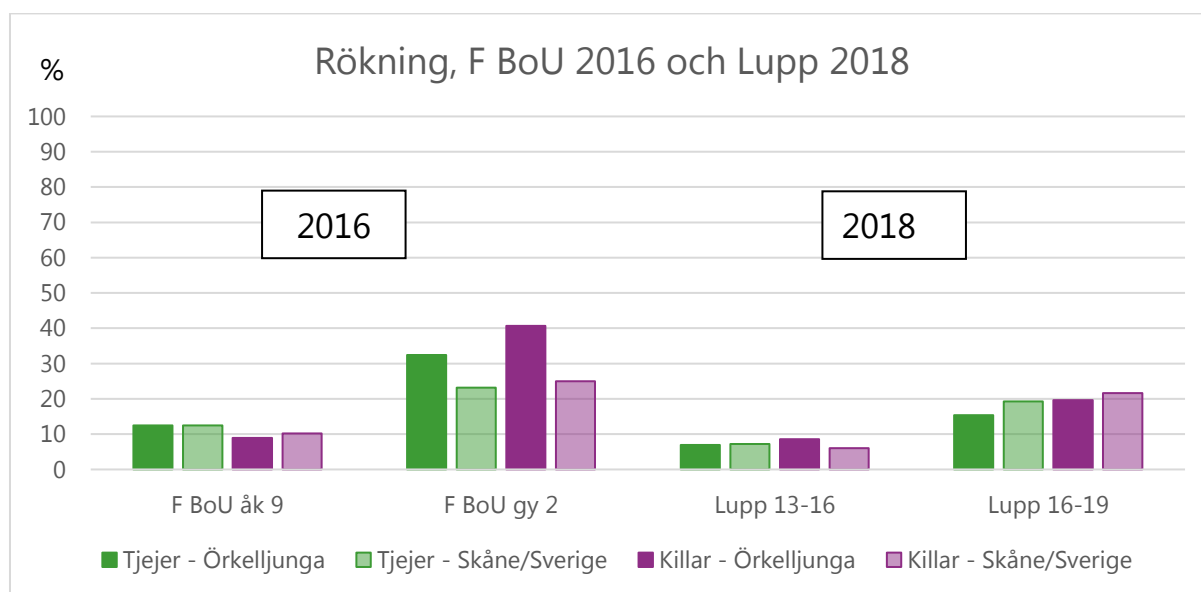


Diagram 9: F BoU - Lupp 13-19 år, Örskelljunga – Regionalt/Nationellt (fråga F6)

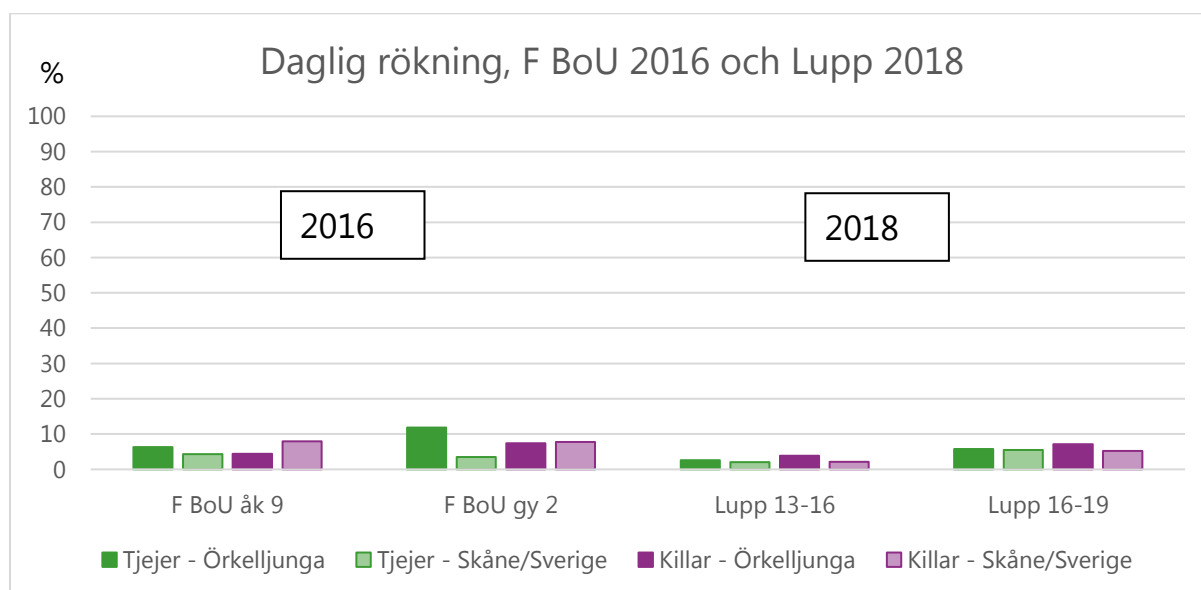


Diagram 10: F BoU - Lupp 13-19 år, Örskelljunga – Regionalt/Nationellt (fråga F6)

Bland gymnasieeleverna uppgav 74 % av tjejerna och 67 % av killarna att de sällan eller aldrig dricker starköl/starkcider/alkoläsk/vin. Cirka en fjärdedel av både tjejerna och killarna uppgav att de dricker någon eller några gånger per månad, detta är bättre siffror än nationellt. Det är även betydligt färre gymnasieelever i Örkelljunga än nationellt som svarat att de brukar dricka så mycket att de känner sig fulla. För högstadieeleverna ligger tjejernas svar i nivå med de nationella men killarna har svarat att de dricker lite mer än nationellt.

**Många ungdomar vet inte om de får lov att dricka alkohol för sina föräldrar**

På frågan ”Får du dricka alkohol för dina föräldrar” var det 13,5 % av tjejerna och 14,2 % av killarna i högstadiet som svarade ”Vet inte” och 3-4 % som svarade ”Ja”. I gymnasiet var det 21,2 % av tjejerna och 15,8 % av killarna som inte visste om de fick lov att dricka alkohol och en tredjedel av eleverna som svarade att de fick.

Nationellt var det lika stor andel gymnasieelever som svarade att de fick dricka men en större andel än i Örkelljunga som inte visste. I högstadiet var det ungefär dubbelt så många som i Örkelljunga som svarade att de fick dricka jämfört med nationellt, 6 % av tjejerna och 10 % av killarna. Nationellt sett så var det 14,5 % av tjejerna i högstadiet om inte visste om de fick dricka alkohol för sina föräldrar och hela 24,8 % av killarna som inte visste det.

När det gäller narkotika var det 10,9 % av killarna på högstadiet som angav att de någon gång testat narkotika vilket är högre än de nationella siffrorna. Knappt någon tjej svarade att de testat narkotika. Det syntes ingen ökning av narkotikabruk i gymnasiet, snarare tvärtom, och andelen killar i gymnasiet i Örkelljunga som testat var lägre än nationellt.

Tyvärr är frågorna i Folkhälsoenkäten respektive Lupp ställda på så sätt att det inte går att göra en direkt jämförelse av alkoholkonsumtionen. I folkhälsoenkäten ställdes frågan om ungdomarna någon gång druckit alkohol och då hade tjejerna i Örkelljunga gjort det i högre utsträckning än både killarna i Örkelljunga och genomsnittet för tjejer i Skåne.

## Fritid

### Allmänt

Mer än hälften av tjejerna och killarna är med i en förening, det gäller oavsett om de går på högstadiet eller gymnasiet. Folkhälsorapporten visade att andelen tjejer i högstadiet som var med i en förening hade ökat kraftigt från 2012 till 2016 medan andelen föreningsaktiva i gymnasiet var låg. Ökningen verkar ha hållit i sig men nästan hälften av ungdomarna är fortfarande inte med i en förening. De som går på högstadiet angav i högre utsträckning än de i gymnasiet att de tycker att det finns mycket att göra på fritiden. Generellt sett är ungdomar i Örskelljunga fysiskt aktiva, sex av tio tränar/idrottar flera gånger i veckan. Att vara aktiv på fritiden har en skyddande effekt kopplad till fysisk och psykisk hälsa.

Mer än  
hälften av  
ungdomarna  
är med i en  
förening

### Skillnader mellan tjejer och killar

Det är lite fler killar än tjejer som är med i en förening. På frågan "Det finns saker att göra men..." är det förhållandevis små skillnader mellan tjejer och killar. Det kan även konstateras att det är fler tjejer i Örskelljunga som saknar något att göra än vad det är nationellt. Det som tjejerna anser saknas i kommunen är ställen där de kan umgås, ridning, dans samt gymnastik. Bland killarna är det framför allt motorsport som efterfrågas.

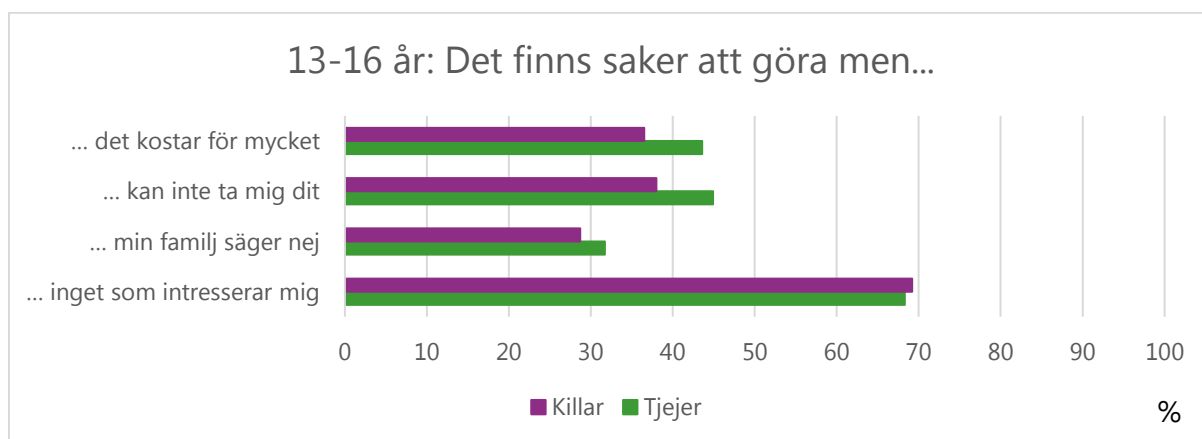


Diagram 11: Lupp 13-16 år, Örskelljunga (fråga B2)

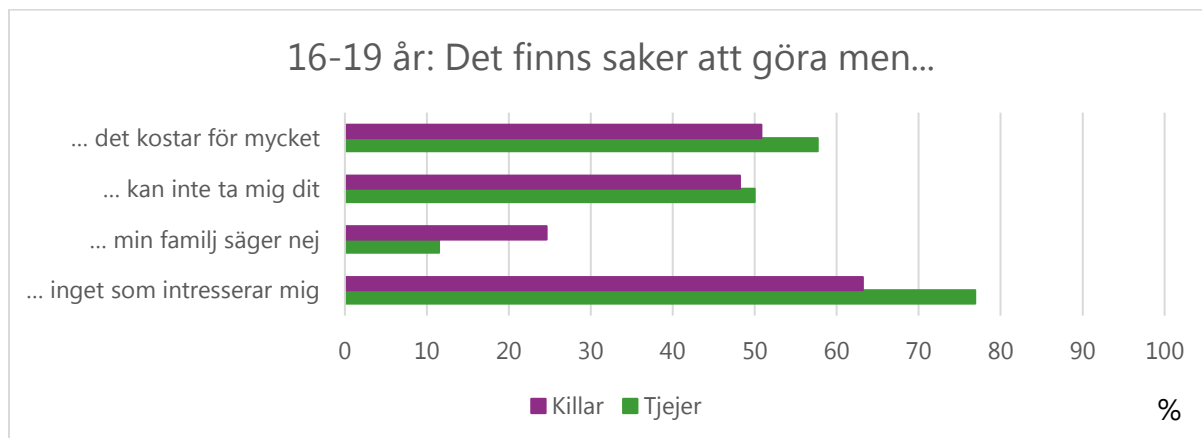


Diagram 12: Lupp 16-19 år, Örskelljunga (fråga B2)

## Vad gör ungdomarna på fritiden?

Att träna/idrotta är den mest populära aktiviteten tätt följt av att vara ute i naturen. Killarna väljer i stor utsträckning att spela tv-spel/linespel/dataspel.

Runt 75 % av tjejerna väljer att spendera sin fritid åt träning/idrott och vara ute i naturen. Ungefär hälften väljer att läsa/skriva eller spela dataspel. Många tjejer i högstadiet gör kreativa/estetiska aktiviteter.

Över 80 % av killarna spelar dataspel och över 70 % tränar eller är ute i naturen. Mer än hälften av killarna i gymnasiet läser/skriver eller går på matcher.

20,2 % av tjejerna och 17,6 % av killarna i högstadiet besöker en fritidsgård en eller flera gånger i veckan. I gymnasiet är det 5,7 % av tjejerna och 15,8 av killarna som gör detsamma.

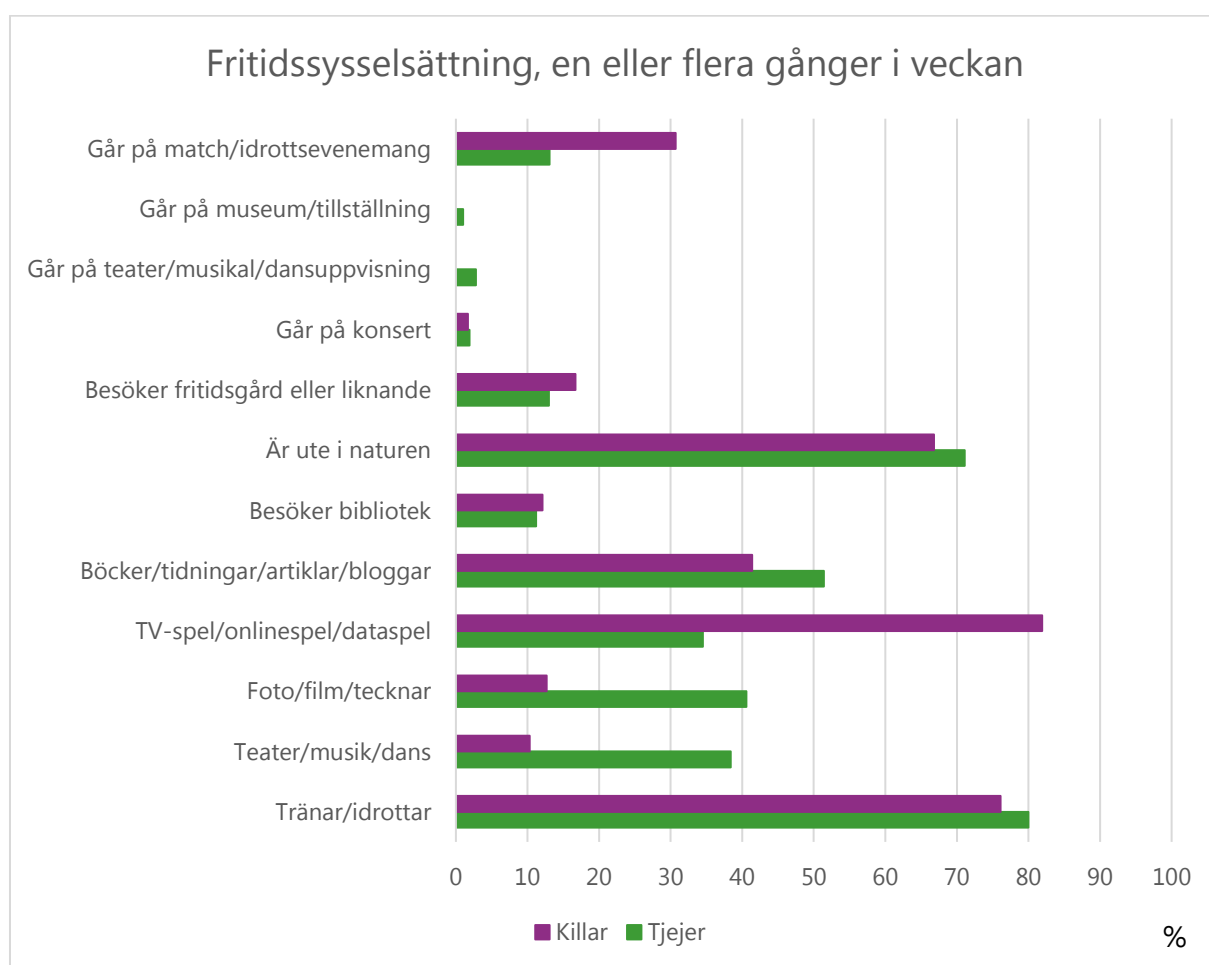


Diagram 13: Lupp 13-19 år, Örkellunga (fråga B3)



## Var träffas ungdomarna?

Oavsett om ungdomarna går på högstadiet eller gymnasiet så är det hemma hos varandra som de framförallt träffas.

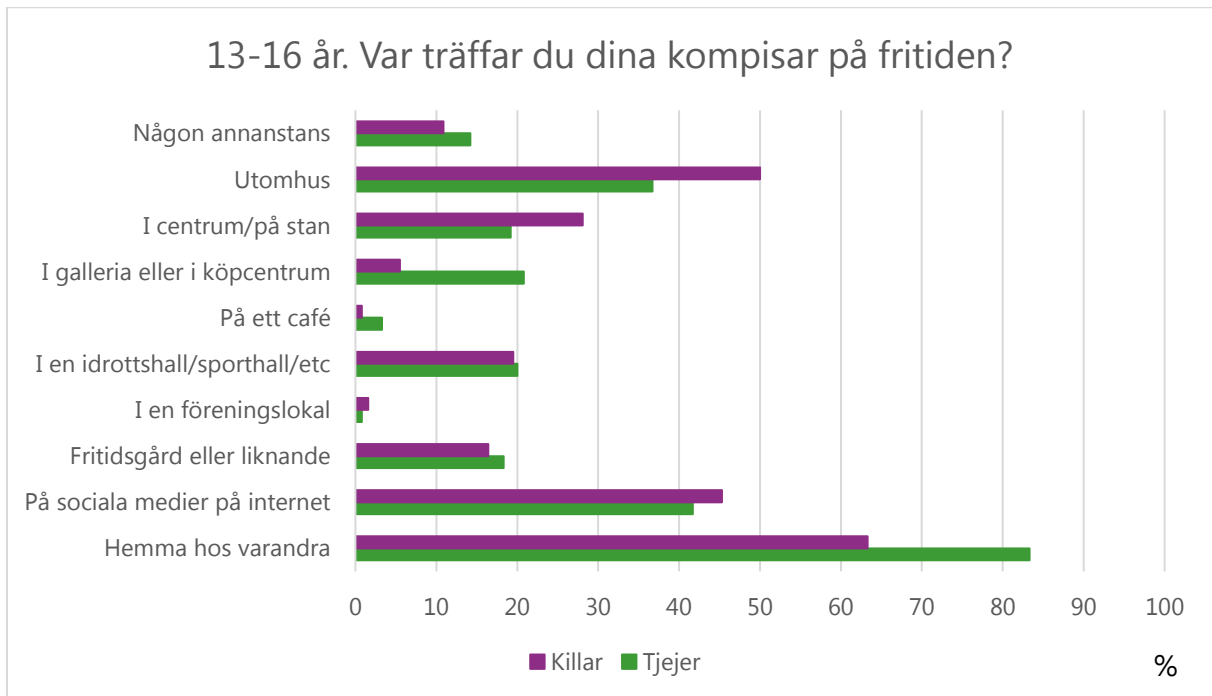


Diagram 14: Lupp 13-16 år, Örkelljunga (fråga B4)

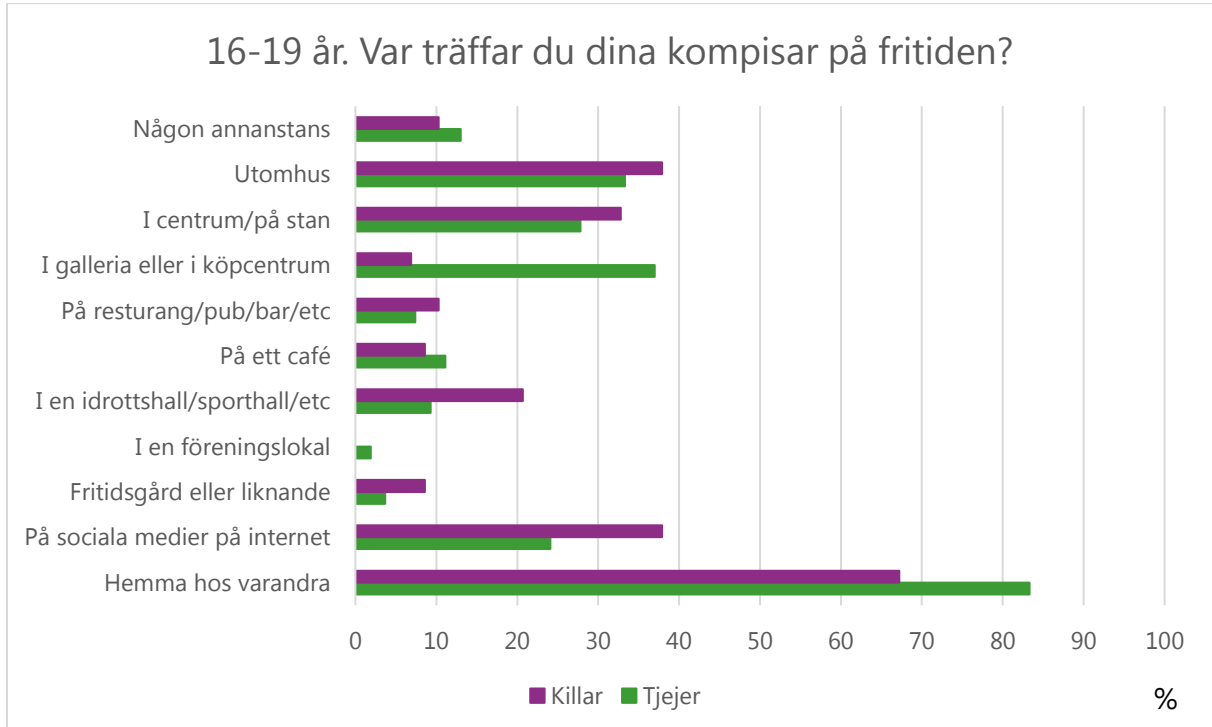


Diagram 15: Lupp 16-19 år, Örkelljunga (fråga B4)

## Skola

### Allmänt

Generellt sett är ungdomarna på gymnasiet nöjda med sin skola och de är betydligt mer nöjda än de på högstadiet i Örkelljunga. Högstadieeleverna anser att skolpersonalens bemötande gällande kränkningar, mobbing och elevinflytande är betydligt sämre än riksgenomsnittet. Det bör noteras att svarsfrekvensen på gymnasiet var lägre än på högstadiet och att gymnasiet är en frivillig skolform där ungdomarna har möjlighet att söka till den skola de önskar.

### Skillnader mellan tjejer och killar

Det är inga större skillnader mellan hur tjejerna och killarna har svarat utöver att tjejerna i gymnasiet i större utsträckning än killarna tyckte att frågorna stämde med verkligheten. Något fler tjejer än killar tyckte att lärarna behandlade tjejer och killar lika.

### Stora skillnader mellan högstadiet och gymnasiet

Det kan ses en betydande skillnad i svaren mellan högstadiet och gymnasiet där högstadieeleverna i högre utsträckning svarade att det förekom våld, mobbing och rasism på skolan. Nästan 30 % av killarna på högstadiet uppgav att våld förekommer och över 30 % av tjejerna uppgav att mobbing förekommer. Nästan 40 % av killarna på högstadiet uppgav att rasism förekommer. Dessa siffror är även högre än nationellt. På gymnasiet är siffrorna märkbart lägre.

Högstadieeleverna låg även lägre än både gymnasieeleverna och nationellt gällande frågorna om hur positivt de uppfattar skola, lärare, stämning etc.

I folkhälsorapporten kunde det utläsas att killarna i gymnasiet trivdes bättre i skolan än killarna i högstadiet. Tjejerna i Örkelljunga trivdes bra i skolan när den första folkhälsorapporten genomfördes 2012 men det var betydligt färre tjejer i gymnasiet som trivdes när undersökningen upprepades 2016. I Lupp-undersökningen är det dock mer än 80 % av tjejerna som trivs med stämningen i skolan.

**Många  
högstadiielever  
anger att mobbing,  
våld och rasism  
förekommer i skolan  
och en stor andel,  
framförallt tjejerna,  
anger att de känt sig  
mobbade, utfrysade  
eller trakasserade**

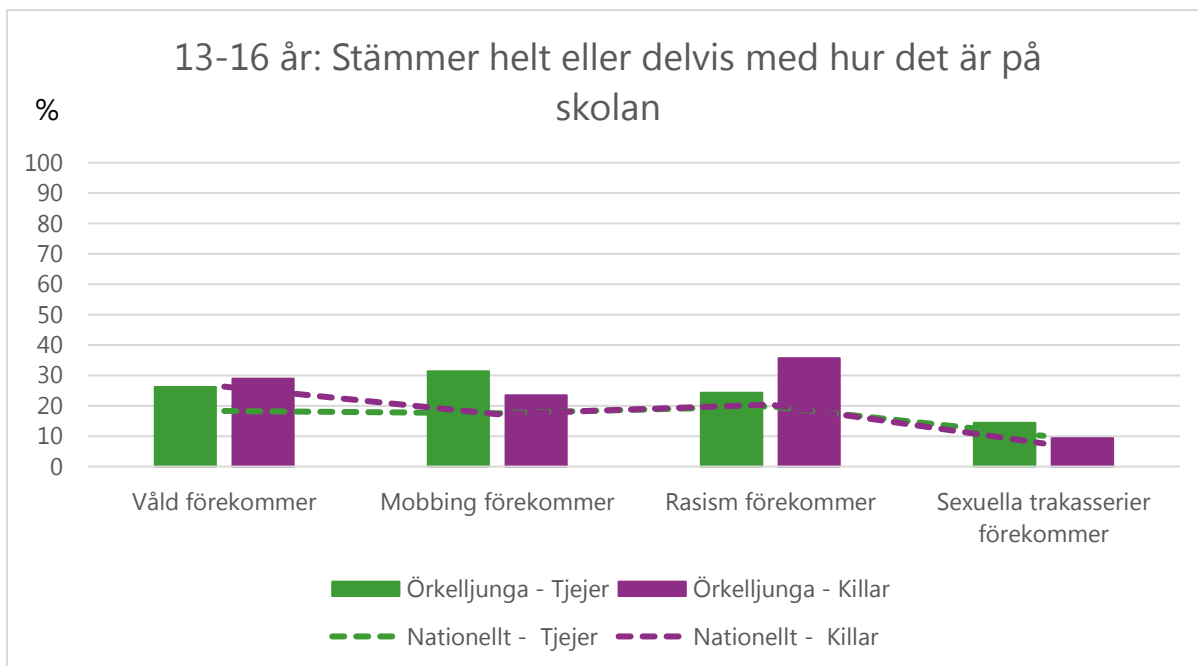


Diagram 16: Lupp 13-16 år, Örskelljunga – Nationellt (fråga C3)

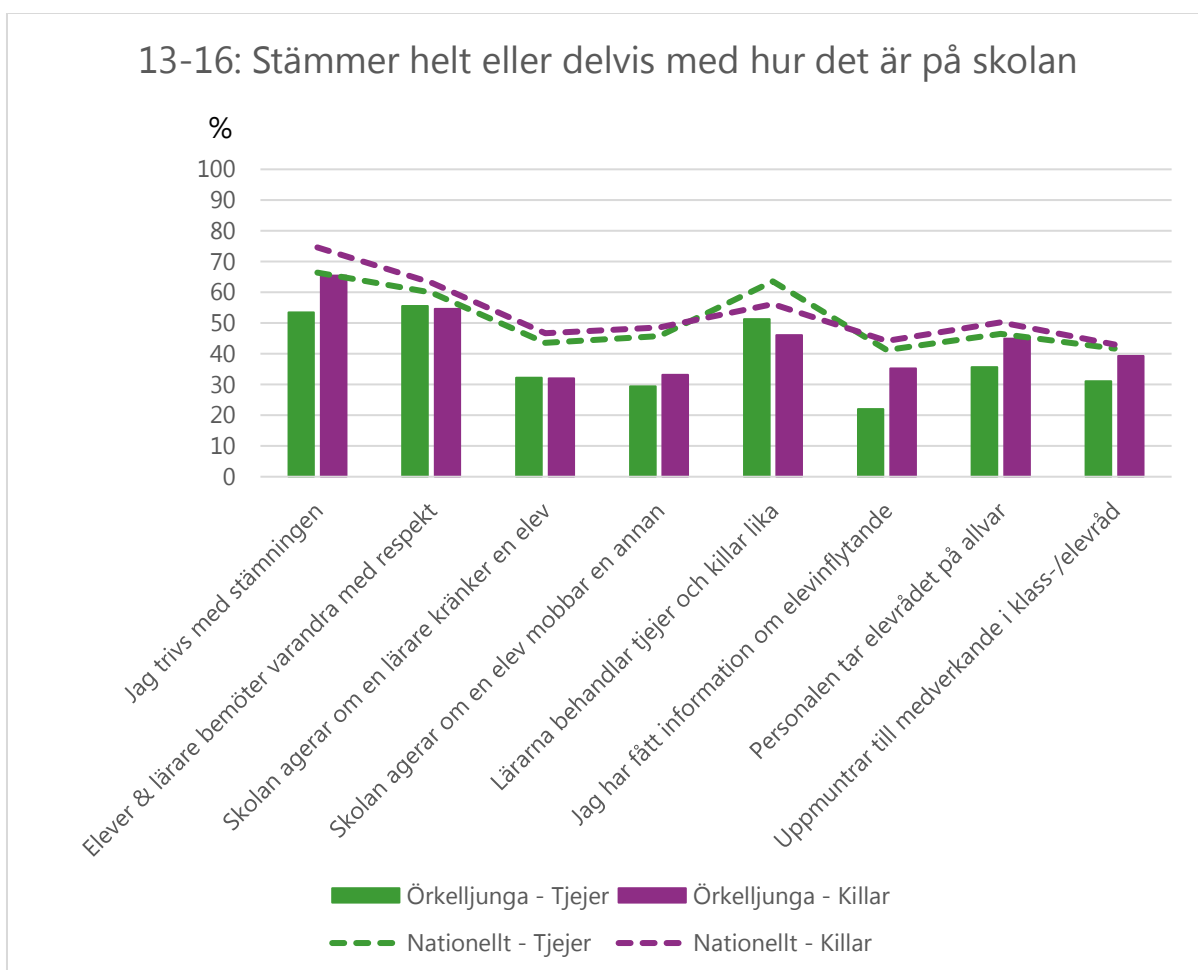


Diagram 17: Lupp 13-16 år, Örskelljunga – Nationellt (fråga C3)

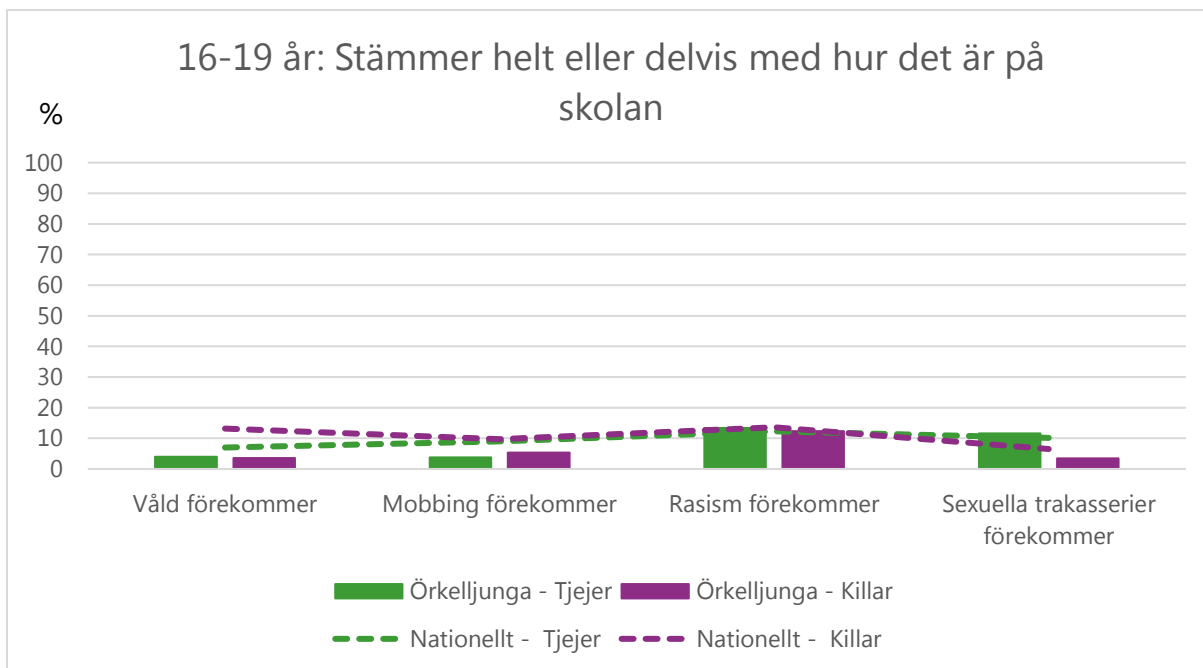


Diagram 18: Lupp 16-19 år, Örskelljunga – Nationellt (fråga C3)

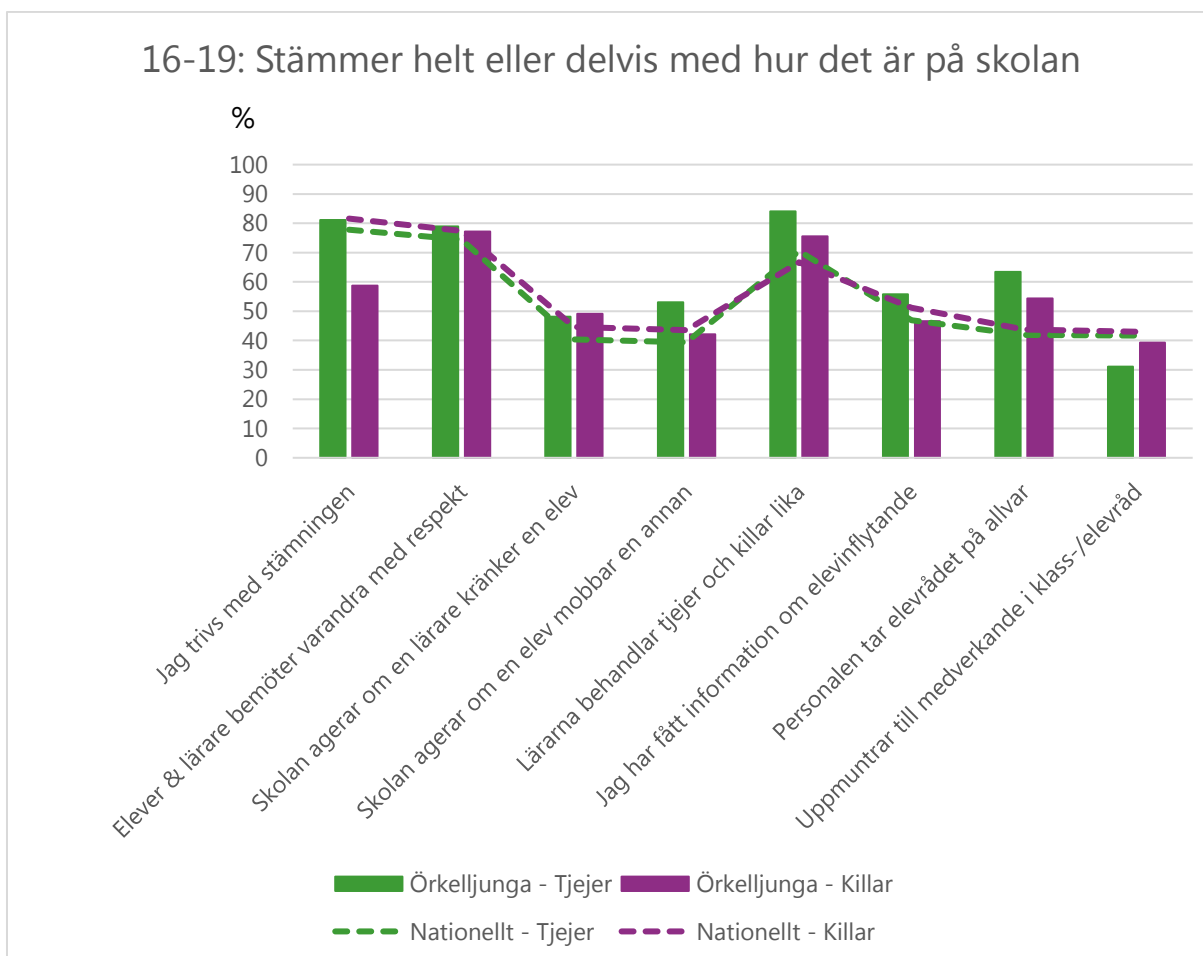


Diagram 19: Lupp 16-19 år, Örskelljunga – Nationellt (fråga C3)

Eleverna fick även svara på vad de tyckte om olika saker på skolorna, även här ses en högre nöjdhet när det gäller gymnasiet. Minst nöjda är eleverna med skolmaten.

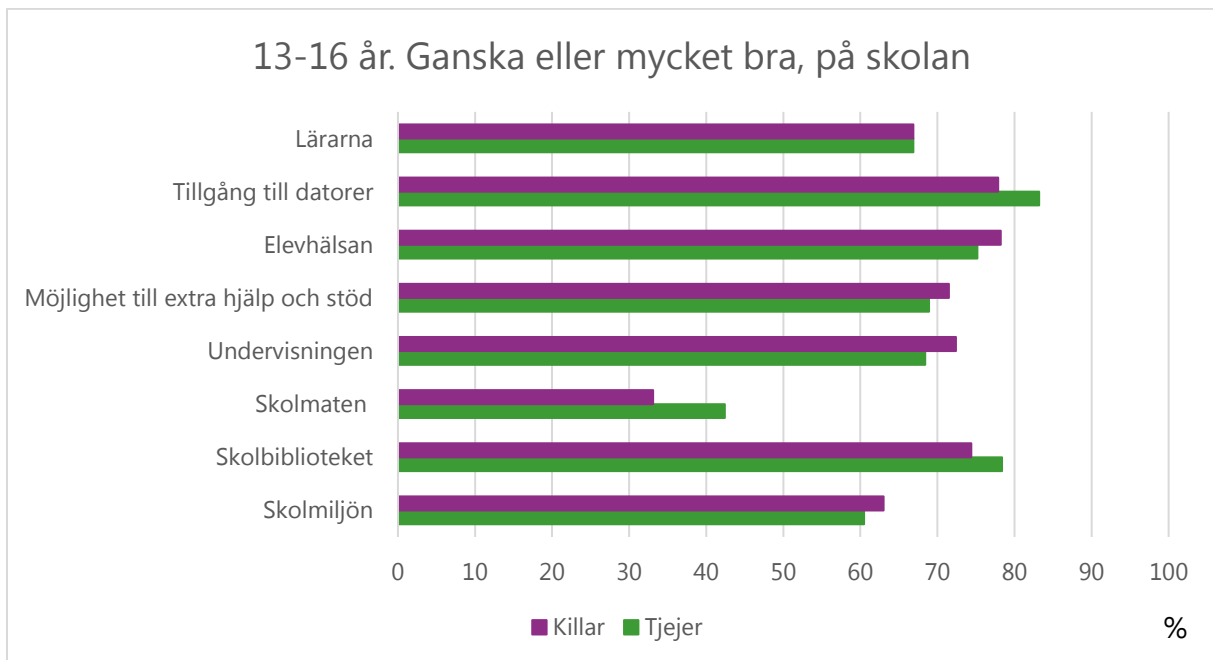


Diagram 20: Lupp 13-16 år, Örkelljunga (fråga C4)

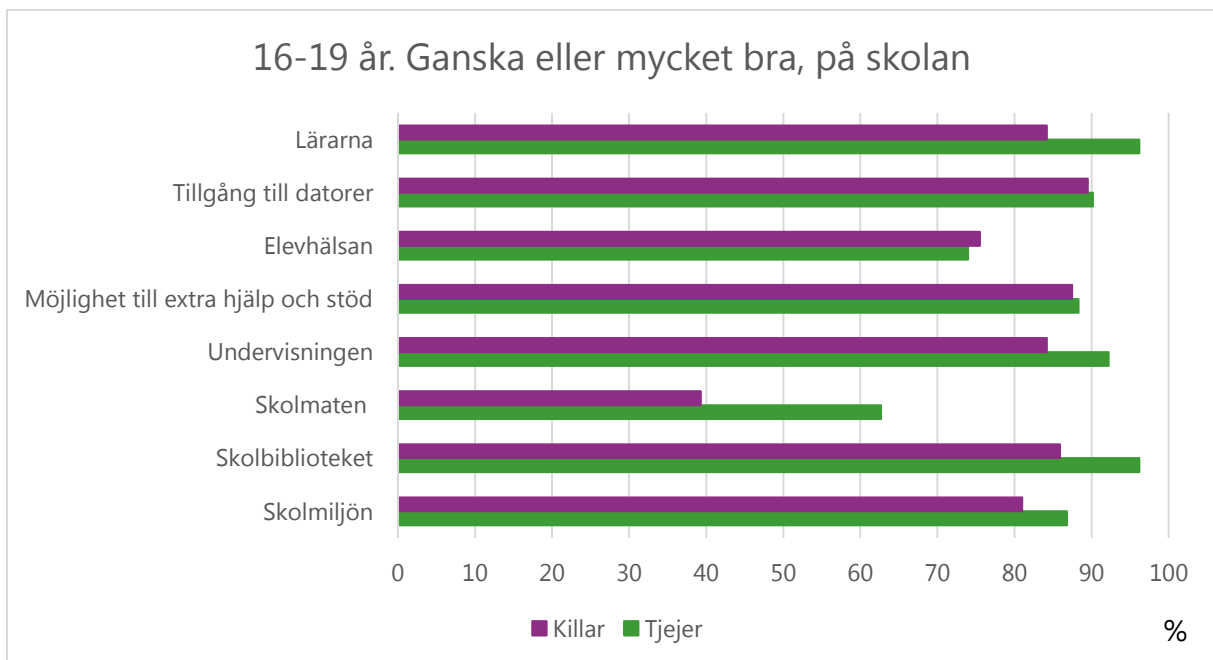


Diagram 21: Lupp 16-19 år, Örkelljunga (fråga C4)

Eleverna vill gärna vara med och bestämma i frågor som rör skolan men upplever inte att de får göra detta i samma utsträckning som de önskar. Det återkommer i fritextsvar att just skolan är ett område som ungdomarna vill vara med och påverka. Staplarna i diagrammen visar hur stor andel av eleverna som anser att de får lov att bestämma ganska eller väldigt mycket gällande respektive område, den prickade linjen är hur mycket de önskar att de skulle få bestämma.

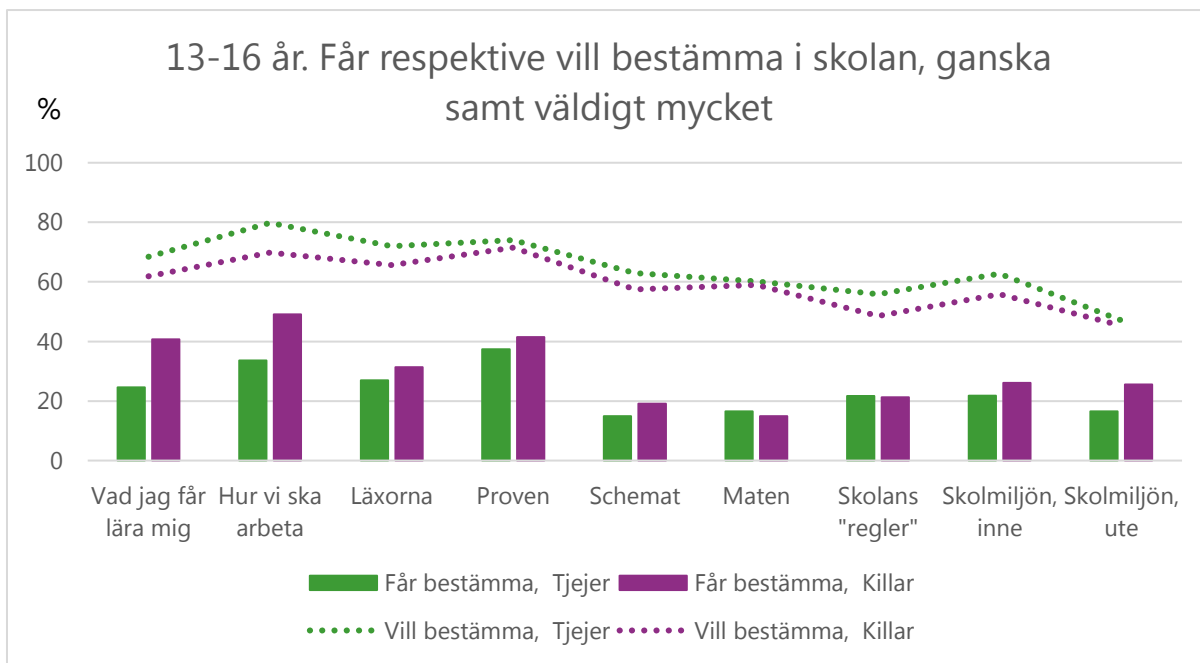


Diagram 22: Lupp 13-16 år, Örkelljunga, Får respektive vill bestämma (fråga C5)

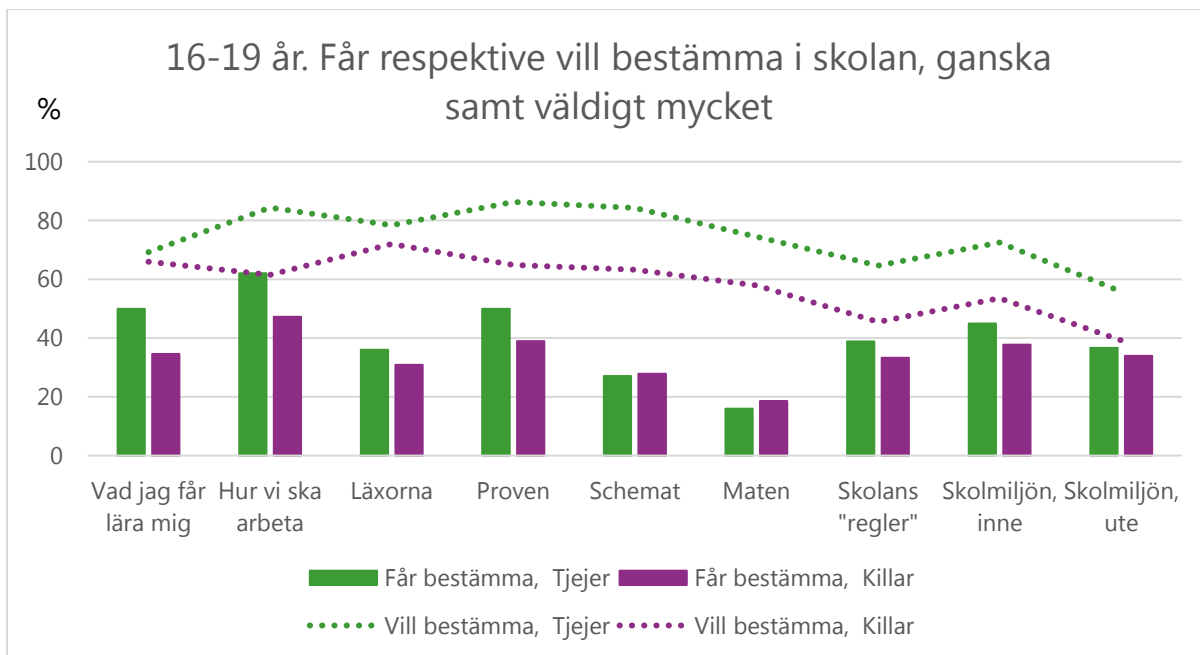


Diagram 23: Lupp 16-19 år, Örkelljunga, Får respektive vill bestämma (fråga C5)

## Trygghet

### Allmänt

Det kan konstateras att stöld och hot är vanligt förekommande, detta i högre utsträckning på högstadiet än på gymnasiet. Betydligt fler killar på högstadiet än på gymnasiet har utsatts för hot. Skillnaden mellan tjejerna i högstadiet och tjejerna i gymnasiet är ännu större, det var 2 % av tjejerna i gymnasiet som svarade att de hade utsatts för stöld medan det var hela 19,5 % av tjejerna i högstadiet som svarade att de hade utsatts för det.

**Killarna känner sig mer trygga än tjejerna**

### Skillnader mellan tjejer och killar

I högstadiet är det betydligt fler tjejer än killar som utsatts för sexuellt våld/utnyttjande eller misshandel. Det är viktigt att ha i åtanke att det är avsevärt fler tjejer än killar som valde svarsalternativet "Vill inte svara" vilket talar för ett visst mörkertal.

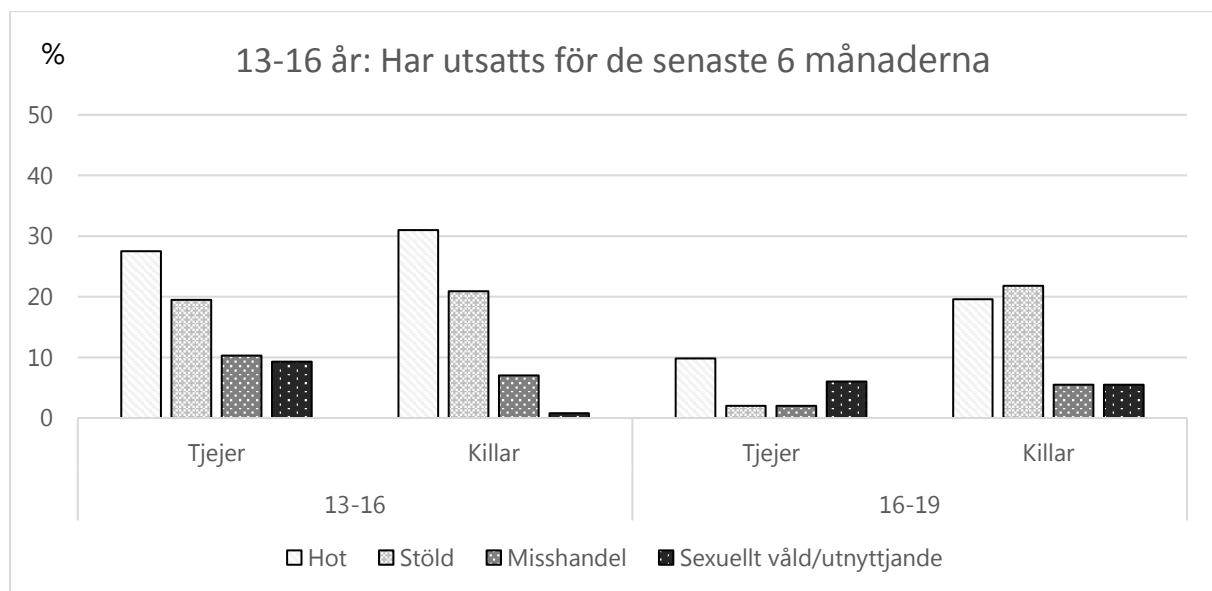


Diagram 24: Lupp 13-19 år, Örkelljunga (fråga E1) - Observera att skalan bara går upp till 50 %

En tredjedel av tjejerna i högstadiet känner sig otrygga i kollektivtrafik och på stan/centrum. Generellt sett känner sig killarna tryggare än tjejerna vilket gäller även för de nationella resultaten och är i linje med folkhälsorapporten. I folkhälsorapporten var det många som upplevde att bostadsområdet kändes otryggt kvällstid och många som upplevde vägen till skolan som otrygg. I Lupp-undersökningen var det många ungdomar som svarade att de känner sig otrygga på fritidsgård eller liknande.

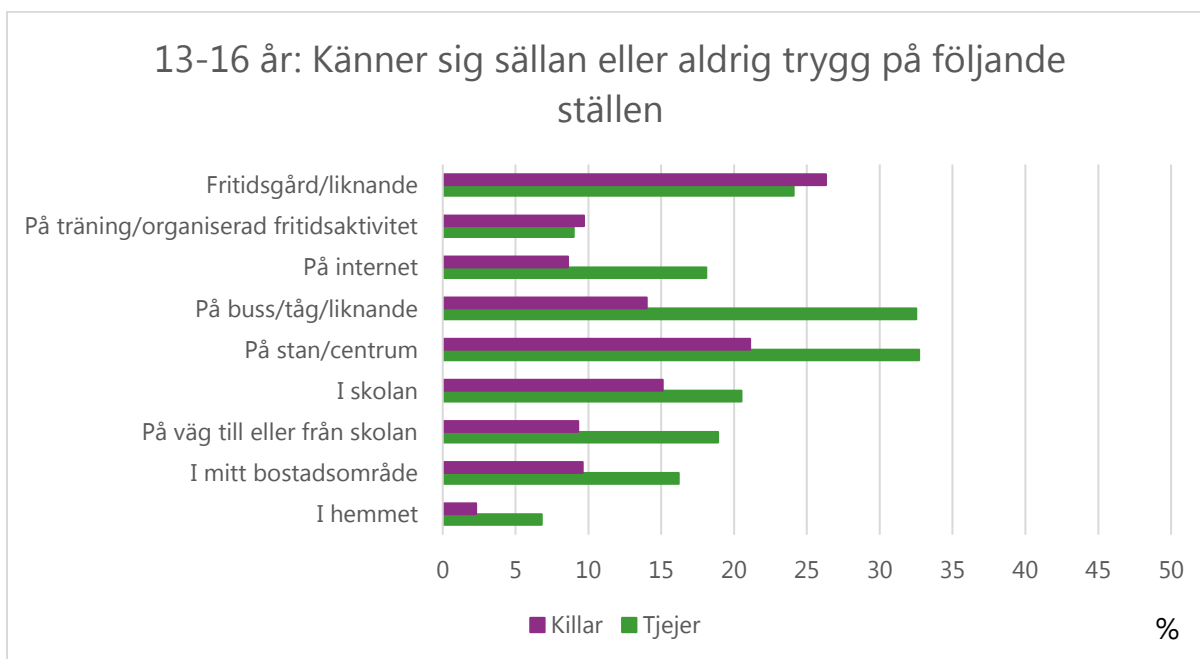


Diagram 25: Lupp 13-16 år, Örkelljunga (fråga E2) - Observera att skalan bara går upp till 50 %

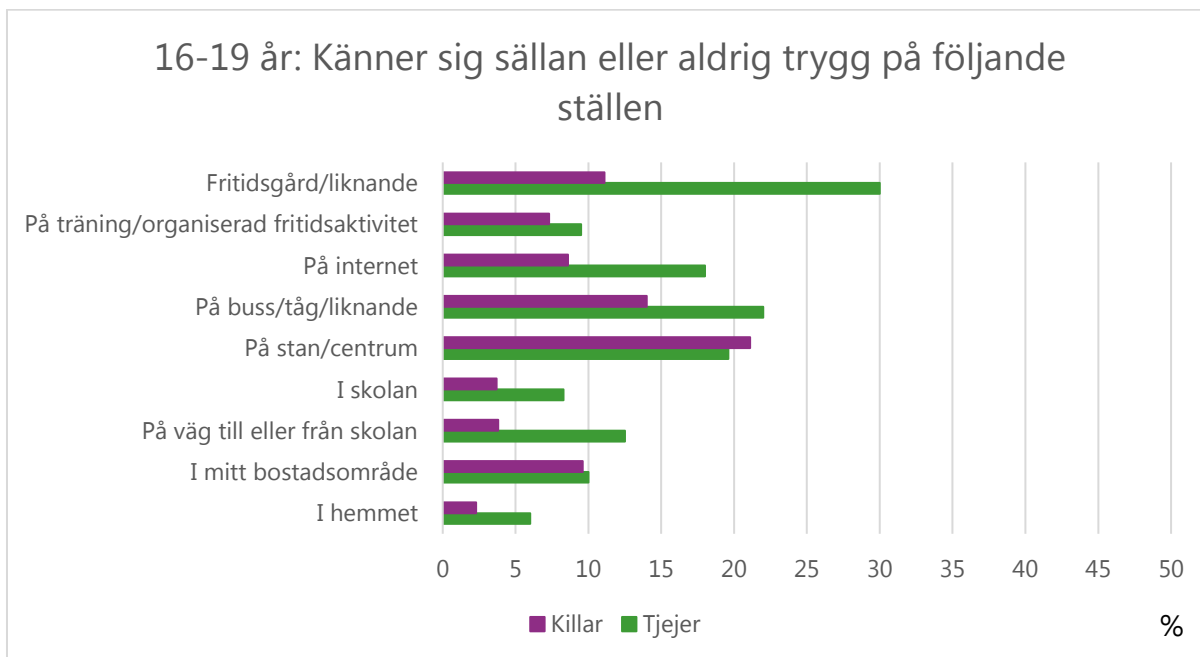


Diagram 26: Lupp 16-19 år, Örkelljunga (fråga E2) - Observera att skalan bara går upp till 50 %



## Mobbing, utfrysning och trakasserier

På högstadiet var det 46 % av tjejerna och 23 % av killarna som uppgav att de, vid enstaka tillfällen eller flera gånger, känt sig mobbade, utfrysade eller trakasserade under de senaste sex månaderna. Merparten svarade att det hade skett på skolan. Det är högre siffror än det nationella genomsnittet.

**Många ungdomar har känt sig så orättvist behandlade att de mått dåligt av det.**

Även folkhälsorapporten visade att Örkelljunga hade en högre andel ungdomar som kände sig mobbade än genomsnittet för Skåne. Rapporten visade dock en ökad tillit till andra människor, jämfört med tidigare undersökning, och att tjejerna hade högre tillit än genomsnittet.

På gymnasiet var det 21 % av tjejerna och 18 % av killarna som uppgav att de, vid enstaka tillfällen eller flera gånger, känt sig mobbade, utfrysade eller trakasserade under de senaste sex månaderna. Även här svarade merparten att det hade skett på skolan.

När det handlar om att känna sig så orättvist behandlad att en mått dåligt är det åter så att siffrorna är högre för högstadiet. Nästan 56 % av tjejerna och 36 % av killarna i högstadiet svarade att så hade skett en eller flera gånger under de senaste sex månaderna. På gymnasiet var det cirka 33 % av både killarna och tjejerna som känt sig orättvist behandlade de senaste sex månaderna. Ungdomarna känner sig framförallt orättvist behandlade av andra elever/ungdomar eller av personal på skolan, flera har även svarat att det är av familj/släkt.

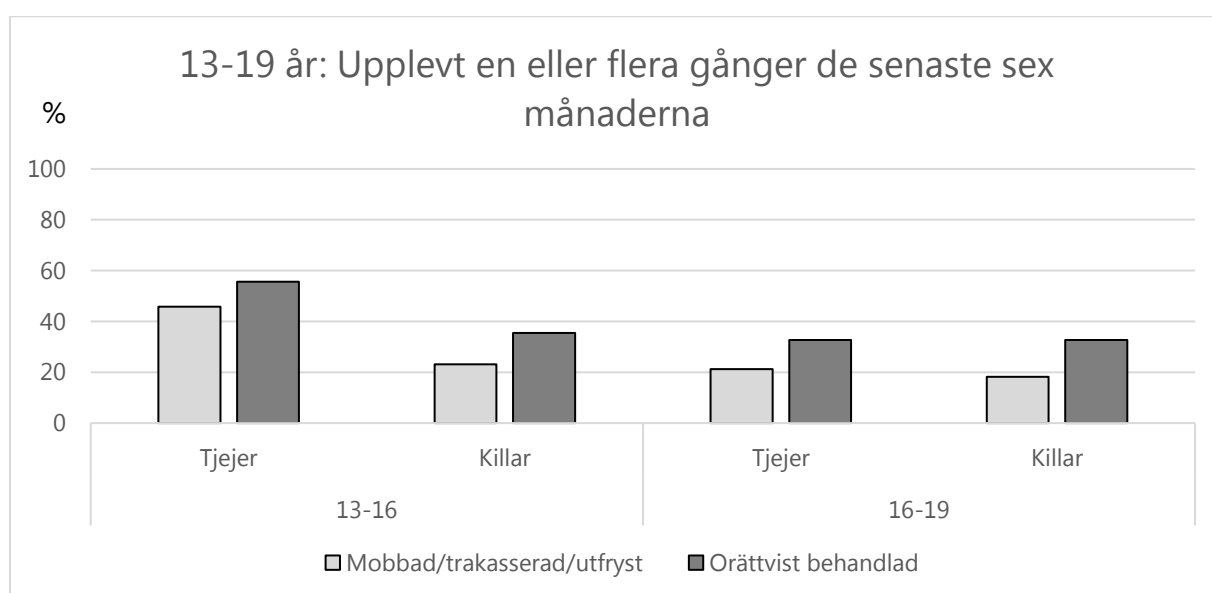


Diagram 27: Lupp 13-19 år, Örkelljunga (fråga E3+4)

## Politik

### Allmänt

Inte helt oväntat är ungdomarna mer intresserade av politik på gymnasiet än de är i högstadiet, det gäller även när det kommer till intresse för samhällsfrågor. Högstadieläverna i Örskelljunga var mindre intresserade av politik och samhällsfrågor än det nationella genomsnittet men de var mer intresserade av vad som händer i andra länder.

### Skillnader mellan tjejer och killar

I högstadiet var det fler killar än tjejer som både är intresserade av och som tar initiativ kopplat till dessa frågor medan det på gymnasiet var ett omvänt förhållande.

Många vill vara med och påverka i frågor som rör kommunen. På högstadiet var det 60 % av tjejerna och 46 % av killarna som ville påverka och på gymnasiet var det 55 % av tjejerna och 46 % av killarna. Det finns dock en okunskap om vart de kan vända sig för att göra detta.

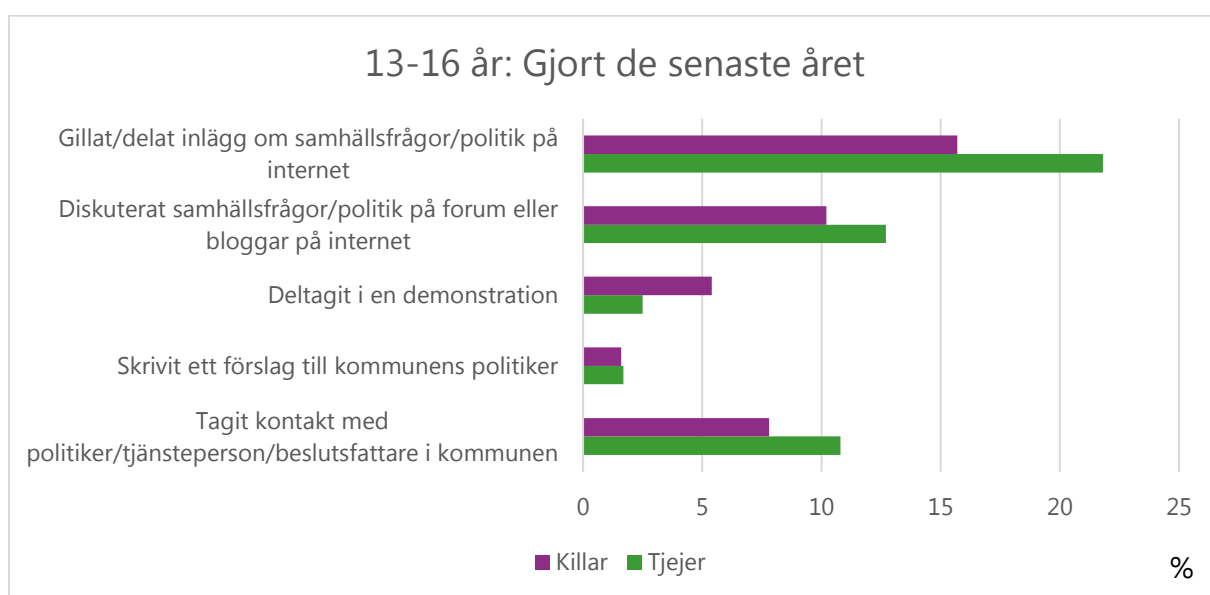


Diagram 28: Lupp 13-16 år, Örskelljunga (fråga D2) - Observera att skalan bara går upp till 25 %

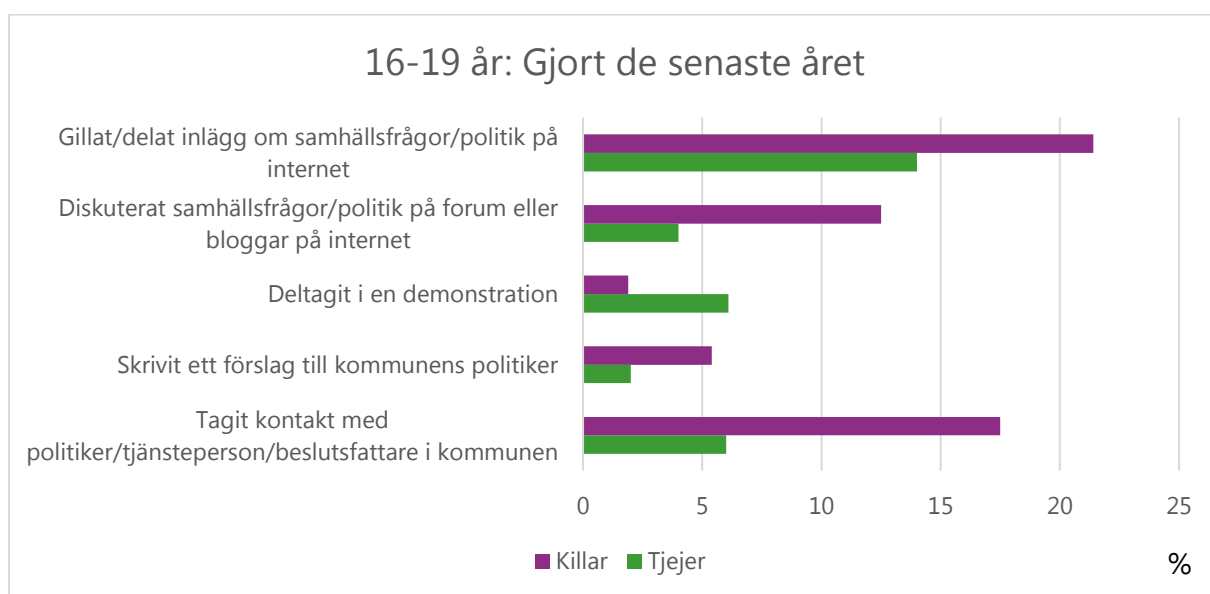


Diagram 29: Lupp 16-19 år, Örskelljunga (fråga D2) - Observera att skalan bara går upp till 25 %

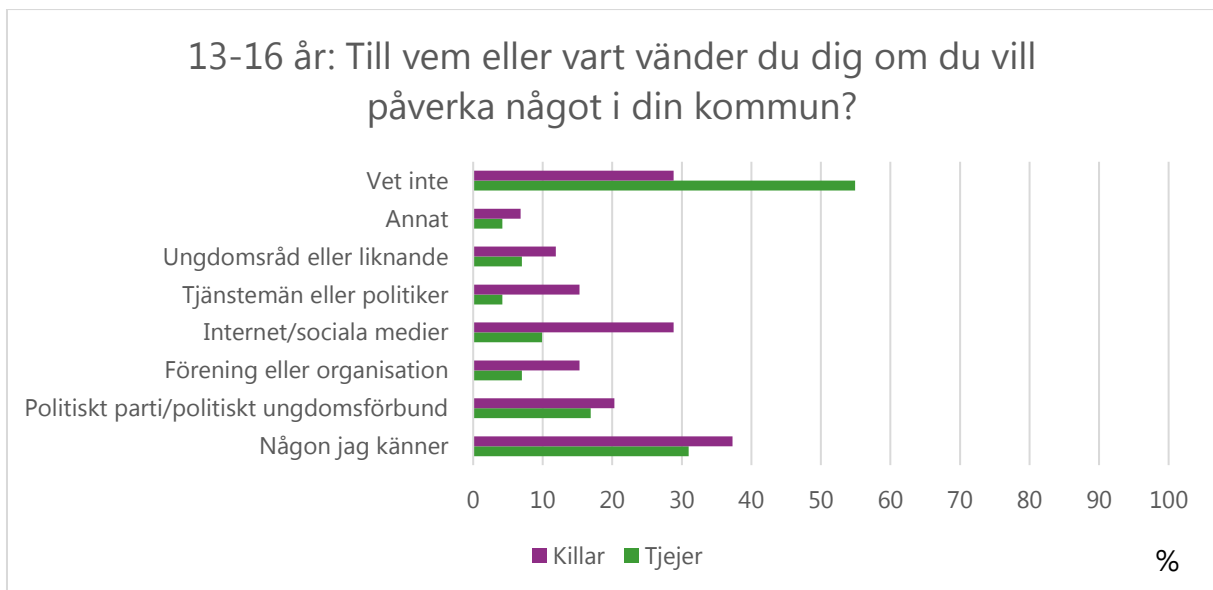


Diagram 30: Lupp 13-16 år, Örkelljunga (fråga D4B)

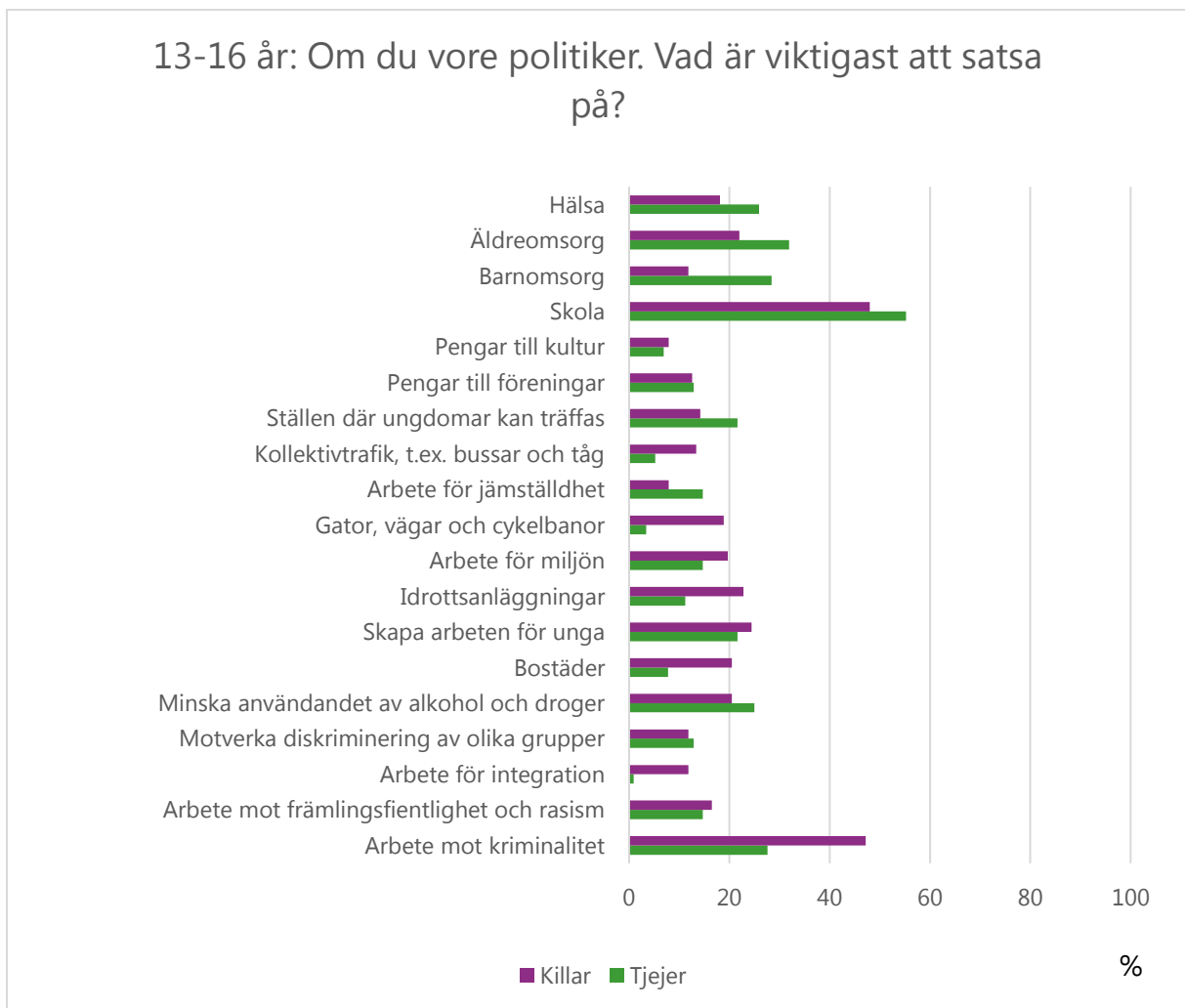


Diagram 31: Lupp 13-16 år, Örkelljunga (fråga D6)



Diagram 32: Lupp 16-19 år, Örkelljunga (fråga D6)

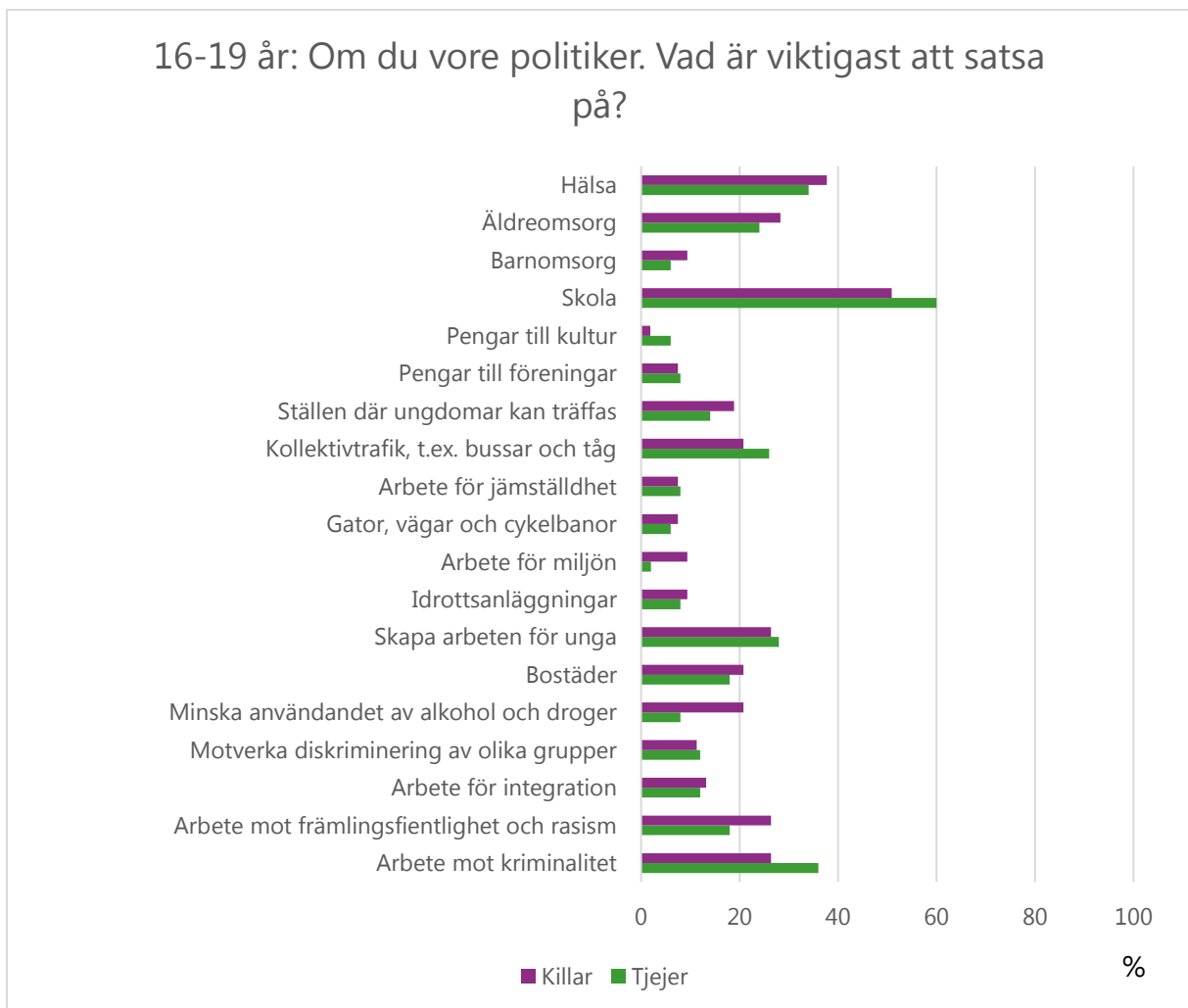


Diagram 33: Lupp 16-19 år, Örkelljunga (fråga D6)

## Arbete

### Allmänt

På högstadiet är just frågan om arbete kanske inte det mest aktuella, det kan dock konstateras att många ungdomar har extrajobb redan då. Till gymnasieeleverna ställdes även frågan om vad de vill göra efter gymnasiet respektive vad de tror att de kommer att göra, i diagrammet markeras ”vill” av staplar med solid färg och ”tror” av staplar som är randiga.

Mer än hälften av gymnasieeleverna skulle kunna tänka sig att starta eget

### Skillnader mellan tjejer och killar

Nästan var fjärde kille på högstadiet har ett extrajobb, medan endast 10 % av tjejerna har ett. På gymnasiet är det dock så att 27 % av tjejerna har ett extrajobb medan bara 16 % av killarna har det. Långt mer än hälften av både tjejerna och killarna önskade att de hade ett extrajobb.

På frågan om de kunde tänka sig att starta företag var mer än hälften av tjejerna och killarna i gymnasiet positiva till det.

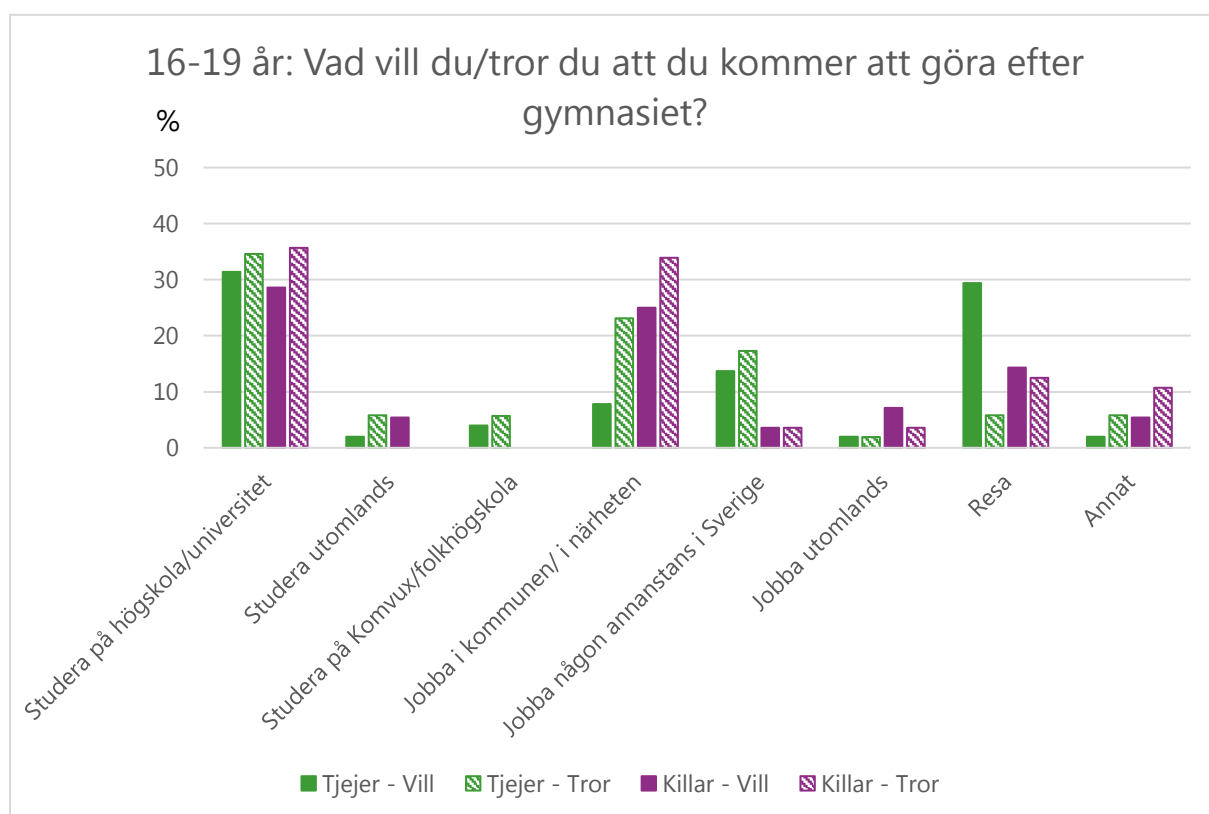


Diagram 34: Lupp 16-19 år, Örkelljunga, Vill respektive tror (fråga H1+3) - Observera att skalan bara går upp till 50 %

## Framtidstro

### Allmänt

Ungdomarna i Örkelljunga har ungefär lika god framtidstro som ungdomar har nationellt. Folkhälsorapporten visade att tjejerna i Örkelljunga hade betydligt lägre framtidstro än genomsnittet för Skåne, då såg endast 53,1 % av tjejerna i åk 9 positivt på framtiden. Även Lupp visade att tjejerna i högstadiet låg under nationellt men inte så kraftigt.

### Skillnader mellan tjejer och killar

Tjejerna i gymnasiet är både mer positiva än tjejerna nationellt och än killarna i Örkelljunga. Lite fler tjejer i högstadiet än killar hade en ganska negativ framtidstro och några fler killar än tjejer hade en mycket positiv framtidstro men det var inga större skillnader. I gymnasiet var det tjejerna som hade en mer positiv framtidstro än killarna.

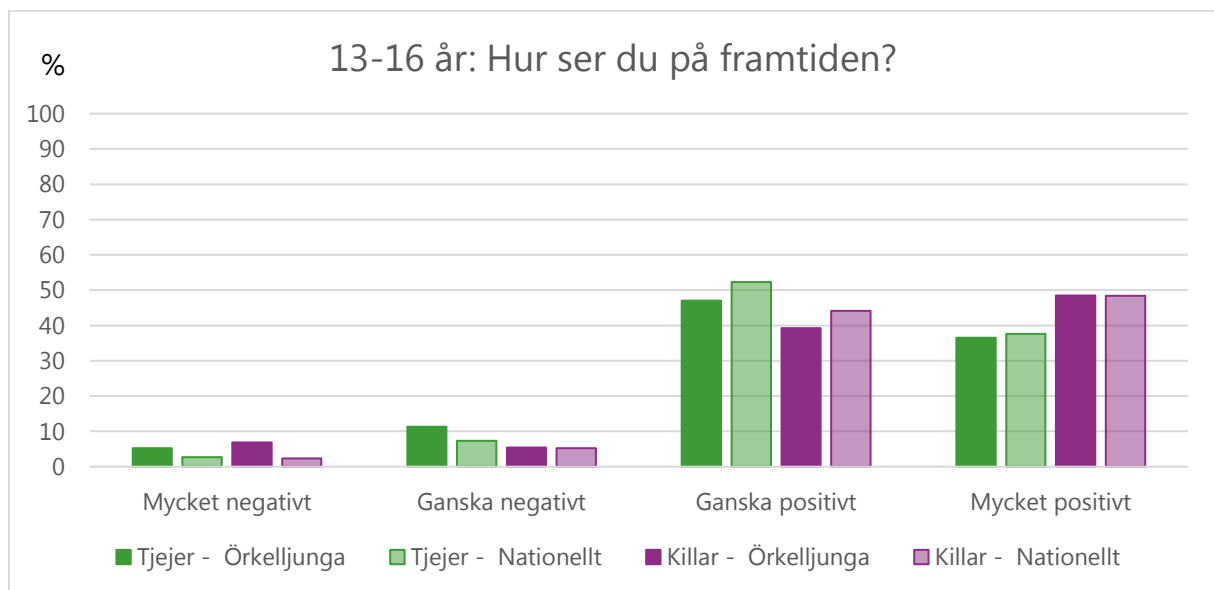


Diagram 35: Lupp 16-19 år, Örkelljunga- Nationellt., Framtidstro (H6)

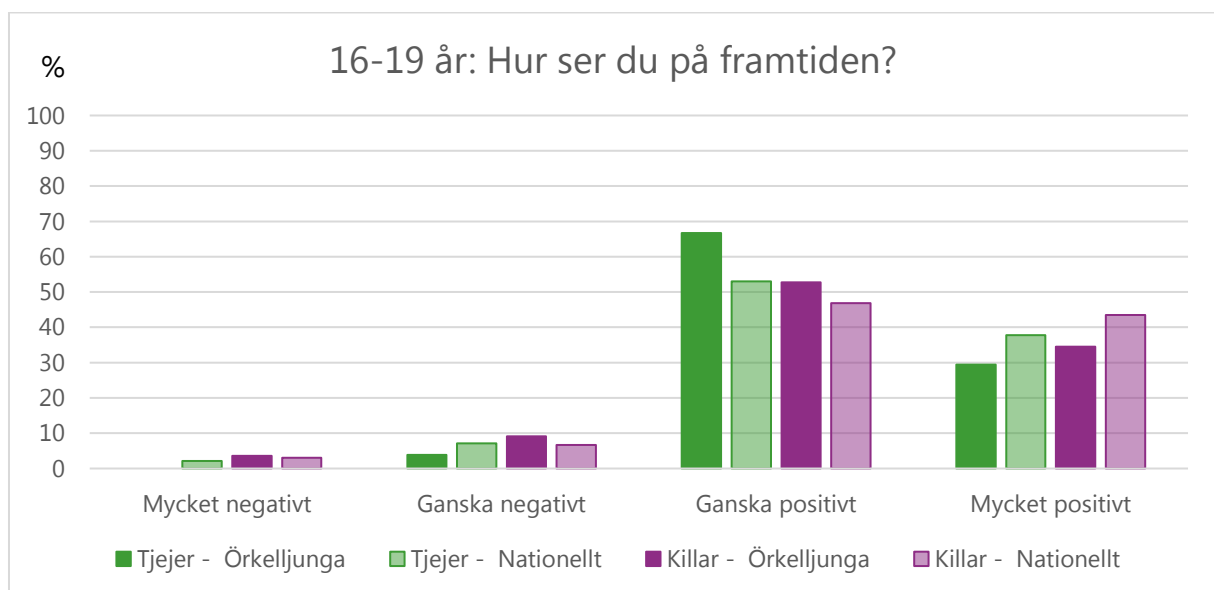


Diagram 36: Lupp 16-19 år, Örkelljunga- Nationellt., Framtidstro (H7)

## Citat från fritextsvaren

